

RIIGI TEATAJA

Nr. 2.

5. jaanuaril 1939.

Nr. 2.

I.

Art. 5. Raadiomäärustik.

I.

5. Raadiomäärustik.

Antud Teedeministri poolt 23. detsembril 1938.

Alus: Posti, telegraafi, telefoni ja raadio seaduse § 12 p. 1 ja §§ 77, 78, 84, 85, 90 ja 91 (RT 1930, 24, 127; 1934, 61, 538; 1937, 96, 778).

1. osa.

Raadiojaamade ja -seadmete ülesseadmise ja teotsemise tingimused.

1. peatükk.

Liigitused ja üldeeskirjad.

§ 1. Raadiosaate- ja vastuvõtuseadmed liigitatakse nende kasutamise otstarbe kohaselt:

- 1) üldtarvituslikkudeks raadioseadmeteks, mis on määratud üldiseks tarvitamiseks publikule ja mille sisseseadmise ja ekspluateerimise ainuõigus kuulub riigile; need seadmed ehitatakse ja hoitakse korras Posti-, Telegraafi- ja Telefoni Talituse korraldusel ja tema eelarve piires;
- 2) eriotstarbelisteks raadioseadmeteks, mida võivad sisse seada ja ekspluateerida eriseaduste, seadluste või erimääruste alusel riigiasutised omaks tarvitamiseks puhtametlikuks otstarbeks ja mis ehitatakse ja hoitakse korras neid kasutavate asutiste poolt ja kulul;
- 3) eratarvituslikkudeks raadioseadmeteks, mida võivad sisse seada ja ekspluateerida eraisikud, -ühingud või -ettevõtted eratarvituslikuks sidepidamiseks või muuks huviks ja mis ehitatakse ja hoitakse korras nende omanikkude poolt ja kulul.

§ 2. Raadiosaate- või vastuvõtuseadmeks loetakse seadet, mille abil on võimalik välja saata või vastu võtta raadioelektrilisi laineid, muutes neid vastuvõtul tajutavaks inimmeeltele.

§ 3. Raadioseadmed liigitatakse nende poolt toimetatavate raadiotalituste ja vahetatavate sõnumite iseloomu kohaselt:

- 1) kindeljaamadeks;
- 2) maajaamadeks;
- 3) liikuvjaamadeks;
- 4) eritalituslikkudeks jaamadeks;
- 5) erakitse- ja amatöörjaamadeks;
- 6) era-raadiojaamadeks;
- 7) raadiolevijaamadeks;
- 8) saatejaamata vastuvõtuseadmeteks.

§ 4. Raadioelektrilised saated liigitatakse lainete järgi:

1. kustumatuteks laineteks:

tüüp AO — lained, mille järgsed võnked on püsivas olukorras samased (näit., etaloneeritud sageduste saatmisel);

tüüp A₁ — laine, mida manipuleeritakse telegraafikoodi kohaselt (puhtate kustumatute lainetega telegraafia);

tüüp A₂ — ühe või mitme kuuldava sagedusega moduleeritud kandelaine, kusjuures kuuldavat sagedust või kuuldavaid sagedusi või nende ühendlust kandelainega manipuleeritakse telegraafikoodi kohaselt (moduleeritud telegraafia);

tüüp A₃ — lained, mis resulteeruvad kandelaine moduleerimisest häälale, muusikale või teistele helidele vastavate sagedustega (telefonia);

tüüp A₄ — lained, mis resulteeruvad kandelaine moduleerimisest sagedustega, mida tekitatakse paigalseisva kujutise kiiritamisel tema taastamiseks püsival kujul (faksiimile);

tüüp A₅ — lained, mis resulteeruvad kandelaine moduleerimisest sagedustega, mida tekitatakse paigalseisvate või liikvelolevate esemete kiiritamisel (televisioon).

2. kustuvateks laineteks:

tüüp B — lained, mis koosnevad võngete järgseist seeriaist, kus võngete amplituud pärast maksimumi saavutamist järkjärgult kahaneb, kusjuures lainete rida manipuleeritakse telegraafikoodi kohaselt.

Ülaltoodud liigitamisel oletatakse igal juhul kandelaine olemasolu.

§ 5. Lained märgitakse eestkätt nende sagedusega kilotsükleis sekundis (kts/s) või megatsükleis sekundis (Mts/s); sulgudes lisatakse ligikaudne pikkus meetreis. Lainepikkuse ligikaudseks suuruseks meetreis on jagatis, mis saadakse arvu 300.000 jagamisel kts/s-ga väljendatud sagedusega.

§ 6. Raadioelektrilised lained liigitatakse järgmiselt:

1. Lainepikkuste järgi:

müriameetrilised	— üle 10.000 m
kilomeetrilised	— 10.000 — 1.000 m
hektomeetrilised	— 1.000 — 100 m
dekameetrilised	— 100 — 10 m
meetrilised	— 10 — 1 m
detsimeetrilised	— 1 — 0,1 m
sentimeetrilised	— 0,1 — 0,01 m

2. saatesageduste järgi:

madalaimad	— alla 30 kts/s	
madalad	— 30 —	300 kts/s
vahepealsed	— 300 —	3.000 kts/s
kõrged	— 3.000 —	30.000 kts/s
väga kõrged	— 30.000 —	300.000 kts/s
ultrakõrged	— 300.000 —	3.000.000 kts/s
kõrgeimad	— 3.000.000 —	30.000.000 kts/s

Sentimeetriliste ja detsimeetriliste lainete pikkus märgitakse sentimeetris ja saatesagedused üle 3000 kts/s (lained alla 100 m) — megatsükleis sekundis.

§ 7. Sagedused (lainepikkused) määrab raadiojaamadele Posti-, Telegraafi- ja Telefoni Talituse (eespool lühendatult „Postitalituse“) direktor kokkõlas rahvusvaheliste määruste, kokkulepete ja nõuannetega ning käesoleva määrustiku eeskirjadega.

Ükski jaam ei tohi töötada teissuguste sagedustega (lainepikkustega), kui nendega, mis talle on määratud Postitalituse direktori poolt.

Kui siseriiklike või rahvusvaheliste määrustega jaamade saatesagedused muudetakse, on jaamade omanikud kohustatud oma jaama vastavalt muutma Postitalituse direktori nõudmisel.

§ 8. Juhul, kui mingile kindlapiirisele talitusele omastatakse sageduste astmikud, peavad selle talituse jaamad kasutama nende astmikkuude piiridest küllalt eemalolevaid sagedusi, et mitte häirida nende jaamade tööd, mis toimetavad talitusi, millele on omastatud lähised sagedusastmikud.

§ 9. B-tüüpi lainete tarvitamine on keelatud kõigis raadiojaamades. Erandina on laevajaamades lubatud kasutada järgmiste sagedustega B-tüüpi laineid:

- 375 kts/s (800 m) — ainult peilimisteks,
- 425 kts/s (706 m) — trafikuks,
- 500 kts/s (600 m).

§ 10. 1940 a. 1. jaanuarist alates on keelatud igasuguse sagedusega B-tüüpi lainete kasutamine, välja arvatud laevajaamades, mis täie võimsusega kulutavad alla 300 vati, alternaatori näpitsail mõõdetuna.

§ 11. Laine 500 kts/s (600 m) on rahvusvaheline kutsungi- ja hädalaine. Teda kasutatakse selleks otstarbeks laevajaamade poolt, ja nende õhusõiduki- jaamade poolt, kes nõuavad abistamist meresõidu talitustelt. Teda võib kasutada ainult kutsungiks ja vastamiseks, kui ka hädatrafikuks ning kiirvajaduse ja julgeoleku signaalideks ja sõnumiteks.

Tingimusel, et ei segataks häda-, kiirvajaduse-, julgeoleku- ning kutsu- mise ja vastamise signaale, võib 500 kts/s (600 m) lainet siiski tarvitada:

- 1) elava trafikuga piirkonnas — üheainsa lühikese raadiotelegrammi üleandmiseks; need piirkonnad on tähendatud rannajaamade nomenklatuuris ja neid moodustavad niisuguste rannajaamade tegevusvööd, kelle kohta leidub märke, et nad ei võta vastu trafikut 500 kts/s (600 m) lainel; niisugune kasutamine on lubatud siiski ainult laevajaamadele, mis on varustatud seadmega, mis võimaldab kuulata üleandmise ajal;
- 2) muus piirkonnas — ka raadiotelegrammide üleandmiseks ja peilimiseks, kuid tagasihoidlikult.

§ 12. Meresõidu liikuvtalituses ei tohi töö kestus 500 kts/s (600 m) lainel milgi puhul ületada 5 minutit.

§ 13. Laine 333 kts/s (900 m) on astmikus 325—345 kts/s (923—870 m) töötavate õhusõidukijaamade üldine kutsungilaine, välja arvatud kui see on piirkondlikkude kokkulepetega teisiti korraldatud.

Õhusõidu liikuvtalituses ei tohi töö kestus 333 kts/s (900 m) lainel milgi juhul ületada 5 minutit.

§ 14. Laine 6210 kts/s (48,31 m) on astmikus 6000—25000 kts/s (50—12 m) töötavate õhusõidukijaamade üldine kutsungilaine, välja arvatud kus see on piirkondlikkude kokkulepetega teisiti korraldatud.

§ 15. Laine 375 kts/s (800 m) on normaalne peilimisilaine meresõidu talitustes.

§ 16. Laine 1650 kts/s (181,8 m) on kutsungi- ja hädalaine nõrga võimsusega laevajaamade raadiotelefonilises liikuvtalituses.

§ 17. Laine 143 kts/s (2100 m) — ainult A_1 tüüpi — on pikki kustumatuid laineid kasutavate liikuvjaamade kutsungilaine.

§ 18. Astmikus 460—550 kts/s (652—545 m) ei ole lubatud ühtki saate tüüpi, mis võiks halvata 500 kts/s (600 m) saadetavaid häda-, alarm-, julgeoleku- või kiirvajadussignaale.

Astmikus 485—515 kts/s (619—583 m) on keelatud iga tüüpi lainete kasutamine, välja arvatud 500 kts/s (600 m) laine.

§ 19. Astmikus 100—160 kts/s (3000—1875 m) on lubatud tarvitada ainult A_1 -tüüpi laineid. Ainukese erandina sellest reeglist võidakse A_2 -tüüpi laineid kasutada astmikus 100—125 kts/s (3000—2400 m) kellaajasignaale saamiseks.

§ 20. Astmikus 325—425 kts/s (923—870 m) ei ole lubatud ühtki saate tüüpi, mis võiks halvata häda-, julgeoleku- või kiirvajadussignaale, välja arvatud neis piirkondades, kus see on rahvusvaheliste erikokkulepetega teisiti korraldatud.

§ 21. Astmikus 140—146 kts/s (2143—2055 m) on lubatud tarvitada ainult 143 kts/s (2100 m) lainet.

§ 22. Astmikus 365—550 kts/s (822—545 m) A_2 -tüüpi lainetega töötavad laevajaamad peavad elava trafikuga Euroopa ranniku piirkonnis võimaluse järgi kasutama sagedusi 425 kts/s (706 m) ja 480 kts/s (625 m). Rannajaamad ei tohi kasutada neid sagedusi.

2. peatükk.

Kindel-, maa-, liikuv- ja eritalituslikud jaamad.

1. jagu.

Kindeljaamad.

§ 23. Kindeljaamaks nimetatakse kindla asukohaga raadiojaama, kes raadioühenduse abil käib läbi teiste samasuguste jaamadega, toimetades kindel talitust.

§ 24. Iga kindeljaam, kes peab ühendust teiste kindeljaamadega sagedusega alla 110 kts/s (laine pikkusega üle 2727 m), peab tarvitama erisagedust iga temas leiduva saateseadme jaoks, mis võivad töötada ühel ajal. Need sagedused peavad olema valitud rahvusvahelistes määrustikkudes kindel talitusele omastatud astmikkudest.

§ 25. Kindeljaam võib oma normaalsel töölainel kõrvaltalitusest toimetada ka liikuvjaamadele määratud saateid, tingimusega, et sellest ei teki mingit segamiste suurenemist.

2. jagu.

Maajaamad.

§ 26. Maajaamaks nimetatakse kindla asukohaga raadiojaama, kes toimetab liikuvtalitust.

Maajaamad liigitatakse rannajaamadeks, kes toimetavad talitust laevajaamadega, ja õhusõidujaamadeks, kes toimetavad talitust õhusõidukijaamadega.

§ 27. Maajaamad, mis on sisse seatud ja avatud rahvusvaheliseks raadio-telegraafi ja -telefoni talituseks, peavad ühendatud olema teleühenduste üldvõrguga. Nende jaamade ja teleühenduste üldvõrgu vahel peab kindlustatud olema kiire ja otsekohene side.

§ 28. Maajaamad ja liikuvjaamad, samuti ka liikuvjaamad endi vahel, on oma normaalse tegevuse piirides kohustatud vastastikku vahetama raadiosõnumeid, olgu nende poolt tarvitusele võetud raadioelektriline süsteem milline tahes.

§ 29. Raadiotelegraafi alal 365—515 kts/s (822—583 m) vahel lubatud astmikes töötav iga rannajaam peab võima saata ja vastu võtta 500 kts/s (600 m) A_1 -, A_2 - või B-tüüpi lainel. Peale selle peab ta selles astmikus suutma kasutada veel vähemalt üht lainet peale 500 kts/s (600 m) laine.

Rannajaamad, kes kasutavad kutsungilainet 1650 kts/s (181,8 m), peavad saama tarvitada veel vähemasti üht teist lainet astmikus 1560—3635 kts/s (192,3—82,53 m). Peale selle võivad nad tarvitada lisalaineid sellest astmikust.

§ 30. Astmikus 315—365 kts/s (952—822 m) töötav iga õhusõidu-jaam peab suutma saata ja vastu võtta 333 kts/s (900 m) A_1 - ja A_3 -tüüpi lainel.

3. jagu.

Liikuvjaamad.

§ 31. Liikuvjaamaks nimetatakse paika muuta suutvat jaama, kes harilikult muudabki oma asupaika (näit. laevajaamad, õhusõidukijaamad j.t.).

1. jaotis.

Laevajaamad.

§ 32. Laevajaamaks nimetatakse mittepüsivalt ankrus oleva laeva pardale paigutatud raadiojaama.

§ 33. Laevadest peavad olema varustatud raadiotelegraafi- ja aamaga (saate- ja vastuvõtuseadmetega):

- 1) kõik reisijatelaevad, suuruse peale vaatamata,
- 2) kõik prahilaevad, suurusega 1600 br.-reg.-tonni ja rohkem.

Erandid sellest määrusest on toodud 34. paragrahvis.

„Reisijatelaevaks“ loetakse laev, kui ta veab üle 12 reisija.

„Prahilaevade“ all mõistetakse kõiki laevu, välja arvatud reisijatelaevad.

Reisijatelaevad suurusega 5000 br.-reg.-tonni ja rohkem peavad, peale raadiotelegraafilise jaama, varustatud olema ka raadio-peilimisaparaatidega.

§ 34. Paragrahv 33 määrus ei käi:

- 1) reisijatelaevade kohta, kui nad reisi kestusel:

- a) ei eemaldu lähemast rannikust üle 20 meremiili;
- b) ei sõida üle 200 miili lahtises meres kahe järjestikuse sadama vahel;

c) ei sõida Balti meres lääne poole Utsire-Texteli joont, ja ida poole Nõukogude-Vene territoriaalvetesse;

2) **prahilaevade kohta:**

- a) mis reisi kestusel ei eemaldu üle 150 miili lähemast rannikust;
- b) puksiiris olevad praamid, ja kõik purjelaevad, mille kiil on pandud enne 1. juulit 1931;
- c) liitsa ehitusviisiga laevad, nagu dhow'd, junk'id jne., kus raadio-telegraafiseadme ülesseadmine on tegelikult võimatu;
- d) laevad, mis harilikult ei käi rahvusvahelises sõidus ja milledele säärane sõit on ainult kord ettetulevaks erandiks.

§ 35. Paragrahvis 33 nimetatud reisijatelaevu võidakse 34. paragrahvi alusel vabastada raadiotelegraafijaamaga varustamise sundusest siiski ainult tingimusel, et laev varustatakse usaldusväärse ja korralikult teenindatava raadio-telefonijaamaga ja et raadiotelefonijaam suudab täielikult kindlustada laeva julgeolekut.

Paragrahvis 34 nimetatud reisijatelaevad võidakse vabastada nii raadio-telegraafi- kui ka raadiotelefonijaamaga varustamise sundusest ainult juhul, kui laeva väiksuse, tema reisijate väikese arvu, või sõiduliini hädahoutuse tõttu, või mõnel muul kaaluval põhjusel näib asjata olevat varustada seda laeva raadioseadmetega.

§ 36. Laevaraadiojaamad peavad vastama tehnilistele nõuetele, mis on nähtud ette Rahvusvahelises Konventsioonis inimelu kaitseks merel või teistes rahvusvahelistes või piirkondlikkudes kokkulepetes.

§ 37. Saateaparaadid, mida kasutatakse laevajaamades, mis töötavad A_2 - või B-tüüpi lainel 365 ja 515 kts/s (822 m ja 583 m) vahel lubatud astmikes, peavad olema varustatud seadmetega, mis kergesti võimaldavad tunduvalt vähendada jaama saatevõimsust.

See määrus ei käi B-tüüpi lainetega saatejaamade kohta, mille võimsus täiskoormatuse juures alternaatori näpitsail mõõdetuna ei ületa 300 vatti.

§ 38. Iga laevajaama saate- ja vastuvõtuaparaatides peavad sagedusmuutmisel olema teostatavad võimalikult kiiresti. Kõik seadmed peavad olema niisugused, et ühenduse saavutamise järel aeg, mis on tarvilik üleminekuks saatmiselt vastuvõtmisele ja ümberpöörduvalt, oleks võimalikult lühike.

Vastuvõtuaparaadid peavad olema niisugused, et nende poolt sisevõnkumisist antenni ülekantud vool oleks niivõrd nõrk, et see ei segaks naabruses asuvate jaamade tööd.

§ 39. Iga raadiojaam, mis on sisse seatud rahvusvaheliste kokkulepete põhjal raadioelektriliste aparaatidega sunduslikult varustatud laeval, peab suutma saata ja vastu võtta 500 kts/s (600 m) A_2 - või B-tüüpi lainel ja peale selle veel vähemasti kahel teisel A_2 - või B-tüüpi lainel 365—485 kts/s (822—619 m) vahel lubatud astmikes. Viimane nõue ei käi päästelaevade saatejaamade ega laevade abiraadiojaamade kohta.

Raadiotelegraafiliste aparaatidega sunduslikult varustatud laevajaamad peavad olema suutelised vastu võtma 500 kts/s (600 m) lainet ja peale selle veel kõiki nende poolt toimetatava talituse teostamiseks tarvilikke laineid.

Käesoleva paragrahvi 2. lõigus nimetatud jaamad peavad olema suutelised kergesti ja mõjusalt vastu võtma samadel sagedustel A_1 - ja A_2 -tüüpi laineid.

§ 40. Kõik laevajaamade aparaadid, mis on sisse seatud A_1 -tüüpi lainete saatmiseks 100 ja 160 kts/s (3000 ja 1875 m) vahel lubatud astmikes, peavad võimaldama tarvitada peale 143 kts/s (2100 m) sageduse veel vähemalt kaht neist astmikest valitud sagedust.

Laevajaamad, mis on varustatud A_1 - A_2 - või A_3 -tüüpi lainete saate-seadmetega, võivad kasutada kõiki liikuvtalitustele reservitud laineid — Postitalituse direktori määramisel.

§ 41. Nõrgavõimsuslikud raadiotelefonilised laevajaamad, mida teenindavad ainult raadiotelefonisti kutsetunnistusega operaatorid, peavad vastama alljärgnevais (42—52) paragrahvis toodud tingimusele.

§ 42. Iga laeva raadiotelefonijaam peab päeval, normaalseis tingimuses, suutma saata 100 meremiili kaugusele ja peab omama küllaldast võimsust, et säilitada seda saateulatust vähemalt kolm tundi järjest. Sellaseks võimsuseks loetakse 20 vatti antennis.

§ 43. Kõik raadiotelefonilised saate- ja vastuvõtu-aparaadid ja -seadmed peavad olema nii kindla konstruktsiooniga, et nad oleksid täiesti suutlikud vastu pidama ja töötama väiksetes laevades valitsevais meresõidu tingimuses.

§ 44. Raadiotelefonilised saate- ja vastuvõtuseadmed tulevad monteerida nn. lahtise ühendusega (4-traadiline montaaž), eeldusega, et laeval ühendatakse seadmetega ainult üks telefonikõnepunkt.

Kui saatejaama kandelainet ei katkestata vastuvõtu ajaks, peavad kõik komandosillal leiduvad metallosad olema ühendatud laeva kerega.

Kõik pardal leiduvad raadiovastuvõttu häirivad elektriseadmed peavad olema varustatud häireid ärahoidvate abinõudega.

§ 45. Raadiotelefonilise saatejaama konstruktsioon ja sissesead peavad olema võimalikult lihtsad ja selged, nii et neid oskaks käsitada ka erilise tehnilise ettevalmistuseta isik. Häälestamise seadmed ja mõõteaparaadid peavad olema etaloneeritud ja nii seatud, et soovitavat lainet saaks kergesti reguleerida ettekirjutatud täpsusega.

Saatesagedused peavad aparaadil olema ette ära märgitud ja üleminekut ühelt saatesageduselt teisele peab olema võimalik teostada üheainsa lülja või sellele võrdse seadeldise abil. Peale selle peab antenni häälestus olema viimisteldav.

§ 46. Kandelaine võimsus peab olema piiratud jaama poolt toimetatava talituse tarvidusele vastavalt.

§ 47. Modulatsioon peab olema võimalikult lineaarne. Harmooniliste amplituudid, mis võivad tekkida modulatsiooni tõttu, ei tohi segada lähisageduste vastuvõttu, kui saatejaama võimsus on viidud maksimumini mingi modulatsioonisageduse (kuni 3 kts/s) juures.

§ 48. Saatejaam peab olema vaba harmoonilistest ja teistest ebasoovitavaist kõrvalkiirgamisist, mis võivad tekkida kandelainet moduleerimata.

§ 49. Kasutada tuleb kõrge kvaliteediga ja kergesti käsitatavaid vastuvõtuseadmeid. Selektiivsus peab olema eriti hea; vastuvõtuseade peab raskesti eraldama üksteisest kahte kõnega moduleeritud saadet, mille kandelainete elektromagnetiliste väljade tugevused on võrdsed ja millele sagedused erinevad teineteisest 10 kts/s võrra.

§ 50. Saateantenn peab olema laevas ehitatud võimalikult kõrgemale ja kohaldatud tähtsaimale töölanele.

Vastuvõtuks on lubatud kasutada igasugust sobivat antenni.

§ 51. Laevajaamad, mis kasutavad kutsungilainet 1650 kts/s (181,8 m), peavad saama tarvitada veel vähemasti üht teist raadiotelefoni jaoks lubatud lainet astmikus 1560—3635 kts/s (192,3—82,53 m). Peale selle võivad nad sellest astmikust kasutada lisalaineid.

§ 52. Raadiotelefonilises liikuvtalituses on igasugused saated astmikus 1630—1670 kts/s (184,0—179,6 m) keelatud iga tunni esimese kolme minuti jooksul, välja arvatud häda-, kiirvajaduse- ja julgeolekuteated.

2. jaotis.

Õhusõidukijaamad.

§ 53. Lennukeist peab kas raadiotelegraafi- või raadiotelefonijaamaga (saate- ja vastuvõtuseadmetega) varustatud olema iga lennuk, mis võib võtta peale vähemalt kümme inimest (kaasa arvatud juhtiv personaal).

§ 54. Raadiojaamade ülesseadmisel õhusõidukeile tuleb tarvitusele võtta kõik ettevaatuse abinõud, et vältida hädaohtlikkude sädemete tekkimist, eriti just induksiooni tõttu õhusõiduki kahe lähestikku asuva metalloosa vahel.

§ 55. Õhusõidukijaamade kohta on maksvad ka käesoleva määrustiku 37. paragrahvi eeskirjad.

§ 56. Sunduslikult sisseseatud ja ka meresõitu teostavad õhusõidukijaamad peavad võima saata ja vastu võtta 500 kts/s (600 m) A_2 -tüüpi laineid.

Iga õhusõidukijaam peab saama saata ja vastu võtta 333 kts/s (900 m) A_1 -, A_2 - või A_3 -tüüpi lainel.

4. jagu.

Eritalituslikud jaamad.

§ 57. Eritalituslikuks jaamaks nimetatakse erilist kindlapiirilist üldkasulikku talitust toimetavat raadiojaama, nagu: raadiomajakad, raadiopeilimisjaamad (radiogoniomeetrilised jaamad), kellaajasignaale, korrapäraseid meteoroloogilisi bülletàäne, navigatsiooni teateid, kõigile adresseeritud pressiteateid, arstlikke teateid (arstlikke raadionõuandeid), etaloneeritud sagedusi, teaduslikuks otstarbeks määratud saateid jne., saatvad raadiojaamad.

§ 58. Eritalituslikud jaamad seatakse sisse ja jaamades lubatakse toimetada eritalituse tarviduse järgi Postitalituse direktori nõusolekul, kooskõlas rahvusvaheliste reglementidega ja sisemaaliste seaduste ning määrustega.

§ 59. Eritalituslike jaamade hulka kuuluvad peilimisaparaadid (peilimisjaamad), mis on üles seatud laevadele, peavad vastama alljärgnevais (60—67) paragrahvides toodud tingimusele.

§ 60. Peilimisaparaat peab võimaldama peilimist igas horisontaalsuunas. Aparaadil peab olema seade, mis selgesti osutab suunda, kuspool asub saatja peiliva laeva suhtes. See seade peab peilimisaparaadi laineastmikus töötama täiesti korralikult laeva ükskõik millise suuna puhul ja ükskõik millise laine tüübi vastuvõtmisel.

§ 61. Elektromagneetiliste lainete segamata levimise korral peab olema võimalus helitugevust peilimisminimimumis praktiliselt viia nullini.

§ 62. Peilimisaparaadiga peab olema võimalik teostada peilimist A_2 -tüüpi lainetega 100 meremiili kaugusel, väljatugevuse juures vähemalt 50 μ V/m 0,5 kraadilise nurgaga, nii et see ühtub tõelise peilungiga.

Seejuures eeldatakse veata töötamist ja täiesti sirgjoonelist peilimis- lainete levimist.

§ 63. Peilimisaparaatide juures tuleb võtta tarvitusele seadmed, mis võimaldavad kiiret ja kindlat lampide ja vooluallikate kontrollimist.

§ 64. Peilimis-vastuvõtuseade peab olema võimeline töötama vähemalt 275—520 kts/s (1100—570 m) lainete astmikus. Sellega peab saama vastu võtta A_1 - ja A_2 -tüüpi laineid.

§ 65. Vastuvõtuseade peab olema niisugune, et A_2 -tüüpi 300 kts/s (1000 m) laine vastuvõtul nominaallainest 9 kts/s kõrvalekaldumise puhul väljumisnäpitsa pinge kahaneb suhteliselt vähemalt 50:1.

§ 66. Peilimisvastuvõtule ei tohi mõjuda laeva kõikumine, värin ega tõuked. Tarviduse korral tuleb ehitada seadmed, mis võimaldavad vastuvõtjat paigutada nii, et kõikumised, värinad ega tõuked ei mõjuks sellele.

§ 67. Peilimisraam või muu vabas õhus olev seadmeosa peab olema paigutatud vee- ja ilmastikukindlalt.

§ 68. Paragrahvide 60—67 eeskirjad kehtivad laevadele sunduslikult ülesseatud peilimisaparaatide kohta. Vabatahtlikult ülesseatud peilimisaparaatide tehnilised tingimused määrab kindlaks Postitalituse direktor.

§ 69. Laevaomanik või juht on kohustatud peilimisaparaadi ülesseadmisest ette teatama Postitalituse direktorile, kes korraldab aparaadi proovimise. Kui proovimisel selgub, et aparaat vastab ülesseatud tingimustele, annab Postitalituse direktor välja loatunnistuse peilimisaparaadi kasutamiseks.

3. peatükk.

Raadiolevi saatejaamad ja vastuvõtuseadmed.

§ 70. Raadiolevijaamad jagunevad telefonilise raadiolevi (ringhäälingu) ja vaatelise raadiolevi (televisioon) jaamadeks.

§ 71. Raadiolevi saatejaamad peavad tarvitusele võtma kõik abinõud ja igati tagama, et nende ekspluateerimine oleks tehniliselt viimisteldud, et sagedus oleks stabiilne, et jaam ei saadaks välja harmoonilisi laineid ja et modulatsioon ei tõuseks üle lubatavate piiride. Need tingimused määratakse kindlaks Postitalituse direktori poolt antavais juhtnõuades, kooskõlas maksuselolevate rahvusvaheliste konventsioonide, kokkulepete ja nõuannetega.

§ 72. Sageduse stabiilsuse tagamiseks on raadiolevijaamad kohustatud omama sellise täpsusega sagedusmõõtjaid, millega oleks võimalik jaama sagedust säilitada tolerantside tabelis äramääratud piires.

§ 73. Raadiolevi vastuvõtuaparaatide ülesseadmisel ja kasutamisel tuleb täita Raadioringhäälingu kasutamise määruse kui ka alljärgnevate (74—77) paragrahvide eeskirju.

§ 74. Raadiolevi vastuvõtuaparaadid peavad olema ehitatud nõnda, et vastuvõetava laine sagedusega või mõne muu sagedusega neist antenni minev elektrienergia oleks nii väike, et see ei häiriks lähedalasuvate vastuvõtuseadmete tööd.

Vastuvõtuaparaate, mis töötamisel kiirgavad antenni kaudu välja teiste lähedalasuvate vastuvõtuseadmete tööd häirivaid laineid (näit. ilma vastava seadmeta superheterodüün-, superreaktsioon- jne. vastuvõtjad), võib kasutada ainult raamantenniga.

§ 75. Vastuvõtuaparaatide konstruktsioon peab olema mehaaniliselt kindel. Eneseinduktsioonpoolid, kondensaatorid ja ühendusjuhtmed ei tohi aparaadi pöörutamisel liikuda. Samuti ei tohi ka pöörutuste tagajärjel muutuda kontaktide elektriline takistus.

§ 76. Reaktsiooni reguleerimine peab olema lihtne ja käepärane, nii et vastuvõtuaparaati oleks võimalik häälestada nõrgaltkuuldavaile saatejaamadele, ilma et tekiks lähedalasuvate vastuvõtuseadmete tööd häirivaid võnkumisi.

§ 77. Raadiolevi abonendid, kes häirivad oma vastuvõtuseadmega teisi abonentide või teiste raadioseadmete töötamist, on kohustatud laskma proovida ja ümber korraldama oma raadioseadmed Postitalituse direktori nõudmistele kohaselt ja tema poolt määratud tähtjaks (vt. ka § 173).

4. peatükk.

Erakatse- ja amatöörjaamad.

§ 78. „Erakatsejaamaks“ nimetatakse raadiotehnika või teaduse arendamise sihiga katseiks määratud eraraadiojaama, „amatöörjaamaks“ — raadiojaama, mida kasutab „raadioamatöör“, s. t. nõudekohaselt õigustatud isik, kes huvitub raadiotehnikast puht isikliku sihiga ja rahalise huvita.

Erakatsejaamadeks loetakse ka raadioseadmeid valmistavate tööstuste poolt proovitavaid raadiojaamu nende proovimise momendil.

§ 79. Erakatse- ja amatöörjaamade võimsuse ülemmääraks on 50 vatti, milliseks võimsuseks arvatakse energiat antenni saatva saatelambi või -lampide anoodivoolu ja anoodpinge korruis.

Erakatse- ja amatöörjaamade saatevõimsust võidakse suurendada Postitalituse direktori eriloal, kusjuures kõik need jaamad, mille võimsus on üle 50 vati ja mis kasutavad saateotstarbel amatööridele määratud sagedusastmikke, peavad olema kristalljuhitud, elektroonsidestuses või sageduse stabiilsuselt nendele võrdse mõjususega juhtastmega.

§ 80. Erakatse- ja amatöörjaama loatunnistuse omanik on kohustatud tarvitusele võtma oma jaamas:

- 1) sagedusemõõtja (lainemõõtja) täpsusega 0,5% või sellega võrdse mõjususega seadeldise,
- 2) korralliku töötamise ja vooluallikate kontrollimiseks vajalised voolu- ja pingemõõtjad Postitalituse direktori nõudmisel, ja
- 3) vastuvõtuseadme. Vastuvõtuseade peab olema tehnilise edu tasapinnal ja temaga vastuvõetavate lainete astmik peab võrduma vähemalt saateseadme lainete astmikule.

§ 81. Postitalituse direktoril on õigus nõuda erakatse- ja amatöörjaama omanikult, et jaamas tarvitusele võetav sagedusemõõtja etaloneeritaks riikliku katsekoja või mõne teise kompetentse tehnilise asutise poolt. Etaloneerimine toimub loatunnistuse omaniku kulul.

§ 82. Antenni vooluringi ja saatelambi või -lampide anoodringi ei tohi milgi tingimusel sidestada galvaaniliselt.

Keelatud on saata kustuvaid (B-tüüpi) laineid.

Samuti on keelatud kasutada saatelambi või -lampide anoodide toiteks õgvendamata vahelduvat voolu, või mitteüllaldaselt filtreeritud õgvendatud vahelduvat voolu, või ka mitteüllaldaselt filtreeritud alalist voolu.

§ 83. Raadiotelegraafilisi ja -telefonilisi kui ka televisioon- ja pilt-raadiosaateid erakatse- ja amatöörjaamades on lubatud toimetada ainult:

- 1) puhtate kustumatute lainetega või, vastavalt,
- 2) moduleeritud kustumatute lainetega, tingimusega, et selle modulaatsiooni tagajärjel ei segata teisi raadioelektrilisi vastuvõttusid.

§ 84. Erakitse- ja amatöörijaamas tuleb säilitada küllaldane vahe jaamale määratud sagedusastmiku piiride ja jaama poolt tegelikult saadetava sageduse vahel, nii et jaam ei segaks lähisastmikus asuvaid jaamu. Saated peavad olema vabad igasugustest kõrvalkiirgamistest.

§ 85. Erakitse- või amatöörijaama loatunnistuse omanikul peab seal, kus tal jaam on üles seatud, kasutada olema telefoniühendus telefoni üldvõrguga. Eitaval juhul peab ta teatama Postitalitusele loatunnistuse saamisel oma naabruses asuva telefoni numbri, mille kaudu temaga võidakse ühendusse astuda.

§ 86. Iga erakitse- või amatöörijaam peab olema varustatud mittekiirgava kunstliku antenniga, mille mõõted on võimalikult väiksed.

Kunstlik antenn peab sisaldama muudetava mahtvusega kondensaatori, eneseinduktsioonpooli ning takistuse ja olema kohaldatud saateantenni elektiriliste mõõdetele.

§ 87. Katsete jaoks, mis ei nõua kaugeühenduse pidamist, tuleb kasutada kunstlikku antenni. Eriti tuleb seda tarvitada saatelaine reguleerimisel, tehnilistel katsetel, lampide kontrollimisel jne.

5. peatükk.

Eraraadiojaamad.

§ 88. Eraraadiojaamaks nimetatakse üldkorrespondentsi vahetust mitte-toimetavat eraraadio ühenduse jaama, millele on lubatud vahetada teiste eraraadiojaamadega ainult loatunnistuse omaniku või omanikkude endi asjusse puutuvaid teateid.

§ 89. Eraraadiojaamade ülesseadmiseks ja kasutamiseks annab loatunnistusi Teedeminister, määrates iga kord ka jaama kasutamise tingimused.

6. peatükk.

Raadiovastuvõtuseadmed.

§ 90. Raadiovastuvõtuseadmete liigituse alla kuuluvad:

- 1) raadiosaatejaamade juures asuvad vastuvõtuseadmed;
- 2) eriotstarbelised saatejaamata vastuvõtuseadmed;
- 3) eratarvituslikud saatejaamata vastuvõtuseadmed laeva- ja õhusõidu julgeoleku kindlustamiseks ning raadiolevi vastuvõtuseadmed;
- 4) mitme sihtkohaga telegrammide (ajakirjandusliku informatsiooni ja majanduslikkude teadete) vastuvõtuseadmed;
- 5) automaat-alarmaparaadid liikuvjaamades.

§ 91. Raadiovastuvõtuseadmete ülesseadmine raadiosaatejaamade juures on sunduslik. Need vastuvõtuseadmed loetakse saatejaama juurde kuuluvaks osaks ja tähendatakse ära saatejaama omanikule antavas loatunnistuses.

§ 92. Eriotstarbelisi saatejaamata vastuvõtuseadmeid võivad üles seada ja kasutada ainult riigiasutised omaks tarvitamiseks puhtametlikuks otstarbeks.

§ 93. Eratarvituslikke saatejaamata vastuvõtuseadmeid võivad üles seada ja kasutada eraasutised ja -isikud:

- 1) laeva- ja õhusõidu julgeoleku kindlustamiseks määratud teadete vastuvõtmiseks;
- 2) kõigile (CQ) aadressitud teadete vastuvõtmiseks ja
- 3) neile aadressitud ja raadiotelefonilisel teel üleantavate sõnumite või telegrammide vastuvõtmiseks.

Raadiolevi vastuvõtuseadmete ülesseadmise ja kasutamise tingimused on nähtud ette käesoleva määrustiku 3. peatükis ja Raadioringhäälingu kasutamise määruhes.

§ 94. Mitme sihtkohaga telegrammide vastuvõtuseadmeid võidakse üles seada ja kasutada ajakirjanduslikkude ja majanduslikkude teadete vastuvõtuks käesoleva määrustiku §§ 310—313 toodud alustel.

§ 95. Automaat-alarmaparaate võidakse üles seada ja kasutada liikuvjaamades hädasignaali SOS või alarmsignaali vastuvõtmiseks.

§ 96. Laevajaamades inimesu julgeoleku huvides ülesseatud automaat-alarmaparaadid peavad vastama alamaltoodud tehnilistele tingimustele.

Automaat-alarmaparaat peab:

- 1) reageerima alarmsignaale isegi siis, kui palju jaamu töötab, ja ka atmosfäärsete segamiste puhul;
- 2) mitte astuma tegevusse võimsate signaalide või õhulahenduste mõjul, kui nendega kaasas ei käi alarmsignaale;
- 3) omama tundlikkust, mis võrdub sama antenniga ühendatud kristall-detektorvastuvõtja omaga;
- 4) andma signaali, kui aparaadi enda töötamine ei ole enam normaalne.

§ 97. Automaat-alarmaparaat peab koosnema:

- 1) vastuvõtuseadmest kustuvate (B-tüüpi) ja kustumatute moduleeritud (A_2 -tüüpi) 500 kts/s (600 m) lainete vastuvõtuks;
- 2) valijast, mis valib välja alarm- või hädasignaali ja paneb tegevusse alarmseadme;
- 3) alarmseadmest.

§ 98. Vastuvõtuseade peab moodustama osa automaat-alarmaparaadist ja peab kasutatav olema ainult ühenduses valijaga. Ta peab ilma reguleerimata reageerima signaalidele, mis antakse astmikus 488—513 kts/s (615—583 m) mingi raadiosaatejaama poolt, kellel on konstantne toon mitte alla 100 kts/s ja kelle välja tugevus on võrdne selle välja tugevusega, mida tekitab 45 m A saatejaam 80 meremiili kaugusel.

Vastuvõtuseade ei tohi reageerida lainetele üle 462 kts/s (650 m) ja alla 546 kts/s (550 m), kui laevajaam asub signaale saatvast jaamast kaugemal kui 5 meremiili.

§ 99. Valija peab astuma tegevusse ainult vastuvõtuseadme poolt saadetava energia mõjul ja peab reageerima alarm- või hädasignaale. Alarm-signaali jaoks sissesetatud automaat-alarmaparaadis peab valija juba esimese kolme kriipsu lõpetamise järele tegevusse panema alarmseadme. Hädasignaali jaoks sissesetatud automaat-alarmaparaat peab reageerima reegli-päraselt antud signaalile SOS.

Alarmseade peab astuma tegevusse ainult valijast temasse saadetud energia mõjul.

§ 100. Kui laeva omanik või juht soovib laevajaamas sisse seada ja kasutada automaat-alarmaparaati, on ta kohustatud sellele ette teatama Postitalituse direktorile, kes korraldab selle aparaadi proovimise. Summerriga antud 20 proovisignaali puhul peab automaat-alarmaparaat tegevusse astuma iga üksiku signaali juures. Proovimisel veendutakse ka, kas 101.—104. paragrahvides toodud nõuded on täidetud. Rahuldava tulemuse korral annab Postitalituse direktor välja loatunnistuse alarmaparaadi kasutamiseks.

§ 101. Laevades, kus valve on kindlustatud automaat-alarmaparaadiga, peavad alarmseadmed olema raadioruumis, raadiooperaatori magamisruumis

ja komandosillal. Need alarmseadmed peavad raadioruumis asuva vastuvõtja tegevusse astumise järele helisema seni, kuni nad käsitsi välja lülitatakse. Seade peab olema selline, et alarm kestab ka veel siis, kui aparaatide lampide küttevool katkeb.

§ 102. Alarmi väljalülitamiseks peab olema üksainus lülili, nimelt raadioruumis.

Raadioruumis peab olema üks või mitu (viimasel juhul mehaaniliselt seotud) ümberlülitajat, et oleks võimalik antenni normaalselt vastuvõtult ümber lülida automaat-alarmaparaadile.

§ 103. Korraliku töötamise kontrollimiseks peab olema võimalik automaat-alarmaparaati tegevusse panna proovi-summeriga. Proovimiseks võib olla lülili, millega komandosillal olev alarmseade proovi ajaks välja lülitatakse. See lülili aga peab olema sisse seatud nii, et komandosillale viiv vooluring ainult siis on katkestatud, kui lülili käega kinni hoitakse. Lülili lahtilaskmise järele peab vooluring jälle sulgema.

§ 104. Laevajaamades, kus ainult ajutiselt peetakse valvet, peab raadio-operaator iga valveaja lõpul — vähemalt aga kord ööpäevas — summeriga proovima automaat-alarmaparaadi korrasolekut ja sellest teatama komandosillal valvelolevale ohvitserile. Samuti peab ta veenduma, kas alarmaparaat on lülitatud antenni külge, kui jaamas pole valvet. Kui raadioruumis on § 103. paragrahvis nimetatud proovi-summeri lülili, tuleb komandosillal vooluringi proovida 24 tunni tagant. Iga proovimise kohta tehakse märge raadiojaama päevikusse.

7. peatükk.

Antennid.

§ 105. Raadioseadmete antennid jagatakse välis- ja siseantennideks. Välisantennideks loetakse antenne, mis tervelt või osaliselt asuvad väljaspool hoonet. Antenne on keelatud üles seada neil, kes pole omandanud raadioseadmete jaoks ettenähtud sellekohast lootunnistust.

Ilma lootunnistusest võib üles seada niisuguseid siseantenne, mis ehitatakse hoonete seintesse, kuid need peavad olema ehitatud nõnda, et neid saab raadiosaate- või vastuvõtuseadmete loata kasutamise tõkestamiseks plommida või pitseerida.

§ 106. Antennid tuleb üles seada nii, et nende välisosad ei rikuks ehitiste või tänavate üldmuljet. Antennid peavad asuma võimalikult väljaspool tänava piirjooni (hoovides), mis on nõutav eriti mitmejuhtmeliste antennide kohta.

Mitmejuhtmelistest antennidest on lubatud ehitada ainult paralleeljuhtmetega antenne, kusjuures antenni äärmiste juhtmete maksimaalne vahe võib olla 2 m. Need nõuded ei ole kehtivad raadio-saatejaamade, nende juures asuvate vastuvõtuseadmete ja eratarvituslike saatejaamata vastuvõtuseadmete kohta.

Raadiolevi uute vastuvõtuseadmete juures lubatakse üles seada ainult ühejuhtmelisi antenne, kui need kinnituspunktide vahel vabalt ripuvad.

Vertikaalantennide ridvad (latid) peavad olema sirged ja asetsema püstloodis.

§ 107. Mitme korteriga majadele tuleb välisantennid ehitada nii, et ka teistel sama maja elanikkudel oleks võimalik endile üles seada välisantenne.

Paralleelselt ülesseatud ja kinnituspunktide vahel vabalt rippuvate välisantennide või sisendusjuhtmete minimaalne vahe võib olla 5 m.

Välisantennide või sisendusjuhtmete ristumisel peab nende vahe olema vähemalt 2 m, kusjuures ristumisnurk ei tohi olla alla 45° . Juhul, kui ristumisnurk on alla 45° , peab nende vahe olema vähemalt 5 m.

Erandina võivad kinnituspunktide vahel vabalt rippuvate välisantennide või sisendusjuhtmete vahed vähemad olla sel juhul, kui antennide omanikud endi vahel selle kohta kokku lepivad või kui üks või mõlemad sisendusjuhtmed on ehitatud maandatud metallkestaga kaablist.

§ 103. Välisantennide ja elektri tugevvoolu seadmete ristumistest ja üksteisele lähendamisest tuleb hoiduda. Kui see on vältimatu, peavad antennid üldiselt olema ehitatud „Elektri tugevvoolu- ja sideseadmete ristme- ja lähenemiskohtade kaitseabinõude määruse“ kohaselt, kusjuures välisantenni seadmed loetakse samasteks sideseadmetega. Siiski on keelatud antenni tõmmata pealt- või altpoolt kõrgepingejuhtmeid (s.t. kui juhtme ja maa vahel on üle 250-voldiline pinge) ja neile juhtmetele läheneda ligemale kui 10 meetrit.

Erandina võib ilmastikukindlalt isolleeritud ühejuhtmeliste antennidega minna üle nende trammijuhtmete, millele on tõmmatud maandatud traadid, kusjuures minimaalne antennijuhtmete ristlõige võib olla 10 mm^2 ning maksimaalne kinnituspunktide vahe 60 m.

§ 109. Kandepunktide vahel rippuvaid välisantenne võib ehitada ühekordsest kõvavask- või pronkstraadist või samadest materjalidest koosnevaist kiudtraatidest alljärgnevatel tingimustel:

Kõvavasktraat peab omama tõmbetugevuse vähemalt 40 kg mm^2 kohta, kusjuures traadi minimaalne läbimõõt võib olla 2 mm.

Pronkstraat peab omama tõmbetugevuse vähemalt 50 kg mm^2 kohta, kusjuures traadi minimaalne läbimõõt võib olla 1,5 mm.

Kõvavask-kiudtraat peab omama tõmbetugevuse vähemalt 40 kg mm^2 kohta, kusjuures traadi minimaalne ristlõige võib olla $2,45 \text{ mm}^2$.

Pronks-kiudtraat peab omama tõmbetugevuse vähemalt 50 kg mm^2 kohta, kusjuures traadi minimaalne ristlõige võib olla $2,45 \text{ mm}^2$.

§ 110. Välisantenni juhtmete ristlõiked ja läbiripped (lõtve sügavused) peavad olema valitud sõltuvalt antenni pikkusest, vastavalt materjali tõmbetugevusele ja nõutavale tagavarakoeffitsiendile.

Antennide lõdvete arvutamisel ei tohi juhtme maksimaalse koormatuse juures tagavarakoeffitsient olla alla kolme. Arvutuselustes ja tingimustes võetakse kõik võimalikud koormatused (lumi, tuul jne.) samal määral, kui tugevvoolu võrkude arvutuse juures.

Tõmbe all olevates antenni osades ei tohi olla ühtki jätku ega sõlme, mis vähendaks antenni vastupidavust tõmbele.

§ 111. Antennide mastid, latid ja muud kandepunktid peavad omama maksimaalse tõmbejuu juures kolmekordse tagavarakoeffitsiendi.

Hoonetel asuvad antennide raudmastid peavad olema maandatud, ning puumastid (latid üle 3 meetri) peavad olema varustatud terves pikkuses nende külge kinnitatud maandatud metalljuhtmetega, välja arvatud vertikaalantennide latid.

Antennide isoleerimiseks tuleb tarvitada isolaatorite ahelaid või vastavaid teisi isoleer-abinõusid, kusjuures need isoleervahendid peavad omama maksimaalse tõmbe juures kolmekordse tagavarakoeffitsiendi.

§ 112. Paragrahvide 110 ja 111 eeskirjade täiel määral täitmine on sunduslik raadiosaatejaamade antennide juures, samuti ka nende radiolevi vastuvõtuseadmete antennide juures, mille vabalt rippuvad osad ristavad teid ja tugev- või nõrkvoolu võrkude juhtmeid.

§ 113. Antennide pidemeiks (kinnitisteks kandepunktide külge) ja isolaatorite ahelate koostamiseks tarvitatava materjali vastupidavus peab vähemalt võrduma antennide materjali omaga. Raudtraadi tarvitamisel võib selle minimaalne läbimõõt olla 2,5 mm.

§ 114. Antennide kinnitamiseks võib kasutada korstnaid, torne ja teisi ehitise osi, arvestades nende vastupidavust antennide tõmbejõule.

Antennid peavad vähemalt 2 meetrit katusest eemal olema. Kui antennid kinnitatakse kasvavate puude külge, tuleb võtta arvesse puude kõikumist tuule käes ja antenn varustada vedrudega.

§ 115. Antennide sisendusjuhtmete läbimõõded peavad vähemalt võrduma antennijuhtmete läbimõõdetega. Mitmejuhtmeliste antennide juures peavad sisendusjuhtmete läbimõõded olema vastavalt suuremad, välja arvatud juhul, kui sisendusjuhtmeiks kasutatakse maandatud metallkestaga kaablit.

Antennijuhtmed peab võimalust mööda sisendatama ilma jätkudeta ning eritraatideta. Kui aga sisenduseks antennide külge juhtmeid jätkatakse, peab seda tegema nii, et ühendamiskohad annaksid elektriliselt head kontakti ning jätkud ei vähendaks antenni vastupidavust tõmbele.

§ 116. Kui antennide juhtmed telegraafi-telefoni ühenduste või signalisatsioonijuhtmetega ristuvad, peavad nad olema isoleeritud ning võimalust mööda moodustama täisnurga, kusjuures vähema nurga minimaalseks suuruseks on 60° ning minimaalne kaugus sel juhul antennide ja nõrkvoolujuhtmete vahel 1 meeter.

Kui antennid asuvad telegraafi-telefoni ühendusjuhtmetega paralleelselt või kui nende ristumisnurk on alla 60°, peab nende minimaalne vahe olema 5 m. Kui antennide katkemisel on võimalik nende kokkupuutumine telegraafi-telefoni ühendusjuhtmetega, peavad antennijuhtmed olema isoleeritud (mis-suguseks isolatsiooniks võib olla ka veekindel puuvillmähis), välja arvatud juhud, kui telegraafi-telefoni ühendusjuhtmed on ise isoleeritud.

§ 117. Antennid, mis on asetatud tervelt või osalt tänavate kohale, peavad asuma tänavalt vähemalt 7 m kõrgusel.

Kui antennid takistavad elektritugevvoolu või telegraafi-telefoni seadmete liini ehitamist, lahendatakse küsimus Posti, telegraafi, telefoni ja raadio seaduse kohaselt, kusjuures antennide ümberehitamise viib täide vastavalt käesolevatele tingimustele asutis või isik, kes ehitab oma elektriseadme viimasena.

§ 118. Iga väline ja katusealune antenn peab sisendusjuhtmel varustatud olema lülitusseadmega ja piksekaitsega. Lülitusseadmed peavad võimaldama antennide hõlpsat maaga üendamist ning aparaatide eraldamist antennidest. Tarvitada tuleb antennilüliljaid mitte alla 6 amprit, ja piksekaitsesid. Gaasitäidendiga üle 300-voldilise pinge juures tegevusse astuvate ülepinge-ioonlahendajate kasutamisel võivad lüliljad ära jääda.

Elektri tugevvoolu ristme- ja lähenemiskohtadel asuvad antenni sisendusjuhtmed peavad olema varustatud veel 0,25 amprilise voolukaitsesega.

§ 119. Maaühendusjuhtmed tuleb ehitada võimalikult lühikesed. Maaühendusjuhtme põiklõige peab vähemalt kaks korda suurem olema antenni juhtme põiklõikest.

Maaühendusteks võib kasutada vee-, keskkütte- ja gaasitorustikku, kui need alatiselt võimaldavad hea voolujuhtivuse maasse.

Kui aparaadid antennide sisendustest kaugele on paigutatud, tuleb eelmises paragrahvis nimetatud maaga ühendatud lüliljad ja piksekaitsesid ikkagi üles seada antennide hoonesse sisenduste juurde, kuna aparaatide juures võib tarvitada eri-maaühendust.

§ 120. Antennilülivate ja piksekaitsete maaühenduste takistus peab olema võimalikult väikesesoomiline.

§ 121. Antennid ja maaühendused peavad alati korras olema. Antennide omanikud on kohustatud antenne ja maaühendusi perioodiliselt järele vaatama ning kõrvaldama neis märgatavaid puudusi ja rikkeid.

§ 122. Antennide ehitus § 108 eeskirjade alusel võib toimuda ainult asjatundja poolt ning kohaliku linna või alevi elektrijaama nõusolekul.

Kui tugevvoolu-liinide tootmine ei sünni linna või alevi elektrijaama vooluga, tuleb sääraatet liinidest antennidega üleminekuks muretseda nõusolek vastavalt asutiselt või isikult, kellele kuulub tugevvoolu-seade.

§ 123. Saate- ja vastuvõtuseadmete omanikud või kasutajad, kes on oma seadme kasutamise lõpetanud või seadme asukoha muutnud, on ühtlasi kohustatud maha võtma oma antennid seadme endises asukohas. See nõue ei käi majaseintesse ehitatud antennide kohta.

2. osa.

Raadiojaamade ja -seadmete kasutamise tingimused.

8. peatükk.

Loatunnistused.

§ 124. Raadiojaamade ja -seadmete ülesseadmiseks ja kasutamiseks peavad nende omanikud või valdajad omama vastava loa, ilma milleta on igalviil keelatud raadiojaama või -seadet üles seada või kasutada. Ülesseadmise ja kasutamise loatunnistusi annab välja Postitalitus, välja arvatud eraraadiojaamade loatunnistused, mida annab Teedeminister.

Raadinginghäälingu vastuvõtuseadmete ülesseadmise ja kasutamise loa muretsmise kohta on maksvad Teedeministri poolt Raadinginghäälingu kasutamise määruaes antud eeskirjad.

§ 125. Raadiosaatejaama ülesseadmise loa soovijal tuleb esitada Postitalituse direktorile kirjalik avaldus, milles peab olema tähendatud:

- 1) avaldaja nimi või nimetus, aadress, vanadus, kodakondsus ja amet või elukutse,
- 2) jaama kavatsetav ülesseadmise ja kasutamise koht ja,
- 3) jaama kavatsetav võimsus, saatesagedused ja saatelaine tüübid.

Avaldusele peab lisatama avaldaja isikutunnistuse ärakiri, juriidilised isikud lisavad selle asemel oma registreeritud põhikirja ärakirja.

§ 126. Raadiosaatejaama valmissaamisest ja ülesseadmisest on jaama omanik või valdaja kohustatud teatama Postitalituse direktorile, nõutades ühtlasi jaama kasutamisluba.

§ 127. Raadiosaate- või vastuvõtuseadme kasutamise loa soovijal tuleb esitada Postitalituse direktorile kirjalik avaldus, milles peab olema tähendatud:

- 1) avaldaja nimi või nimetus, aadress, vanadus, kodakondsus ja amet või elukutse;
- 2) seadme kasutamise otstarve;
- 3) seadme kasutamise koht;
- 4) saatejaamaga töötamiseks soovitud tunniajad;
- 5) tehnilised andmed (saatejaama võimsus, tarvitavad lainetüübid, saatesagedused, toitevoolu allikad, toitevoolu pinged ja kasutatavate lampide tüübi märgid, vastuvõtuseadme tüüp jne.);

- 6) saatejaamaga töötava isiku nimi ja aadress ja — laeva- ja õhusõidu-
kijaamade puhul —
- 7) soovitatav saatejaama-sõnataks erasõnumite vahetamiseks.
Avaldusele peab lisatama:
 - 1) saatejaama ja vastuvõtuseadme skeem;
 - 2) avaldaja isikutunnistuse ära kiri; juriidilised isikud lisavad selle
asemel oma registreeritud põhikirja ära kirja;
 - 3) saatejaamaga töötava isiku allkiri nõusoleku kohta jaamas töötamiseks
ja selle eest vastutamiseks, kui jaama omanikul enesel ei ole oskus-
tunnistust, mis õigustab teda töötama jaamas.

§ 128. Loatunnistuse andmise otsustab Postitalituse direktor ja mää-
rab loatunnistuse andmisel kindlaks kehtivate seaduste ja määruste ning
rahvusvaheliste kokkulepete põhjal jaama või seadme kasutamise tingimused:
kutsungmärgi, võimsuse, saatesagedused, töötunnid, üldtarvituslikku kor-
respondentsi vahetava jaama sõnataksi erasõnumite vahetamiseks — kokku-
leppel jaama omanikuga, liikuvjaama kategooria (§§ 140, 141) j.m. vajalised
andmed ja tingimused, mis kantakse loatunnistusse. Neist tingimustest on
kohustatud kinni pidama jaama või seadme omanik ja jaamas või seadme
juures teotsevad isikud.

§ 129. Saatejaama kasutamise loatunnistus antakse välja, kui jaam
on Postitalituse ametnikkude poolt kontrollimisel leitud olevat kasutuskõlvu-
likus seisukorras.

Saatejaamade kasutamise loatunnistuste väljaandmisest teatab Posti-
talitus Sõjaministeeriumile.

§ 130. Raadiojaama või -seadme ülesseadmise ja kasutamise loatun-
nistuste vormi määrab kindlaks Postitalituse direktor. Need loatunnistused
antakse määramata ajaks, kuid Postitalituse direktor võib igal ajal tühistada
ja tagasi nõuda loatunnistuse, kui raadiojaama või -seadme ülesseadmisel või
kasutamisel ei täideta raadioseadmete ülesseadmise või kasutamise kohta
käivaid seadusi ja määrusi või loatunnistuses tähendatud tingimusi, või kui
loatunnistuse tühistamine või tagasivõtt heakorra ja julgeoleku huvides
osutub tarvilikuks.

§ 131. Loatunnistuse valmistamise kulud tasub loatunnistuse saaja.
Riigiasutistelt loatunnistuse valmistamise eest maksu ei võeta.

§ 132. Raadiojaama või -seadme ülesseadmise ja kasutamise loatun-
nistuste edasiandmine kolmandale isikule on keelatud.

See loatunnistus ei anna omanikule õigust isiklikult käsitada jaama
aparaate sidepidamiseks teiste jaamadega. Selleks on nõutavad veel eraldi
raadiooperaatori kutsetunnistus või raadioamatööri tunnistus.

§ 133. Loatunnistuse omanik on kohustatud teatama loa väljaandjale
igast olulisest muudatusest, mida ta kavatseb ette võtta oma raadiojaamas ja
mis kutsub esile jaama lubatud tüübi, võimsuse või saatesageduste muutuse.
Muutuse võib omanik jaamas või seadmes teostada alles pärast vastava loa
saamist.

§ 134. Jaama või seadme tegevuse lõpetamisest tuleb loatunnistuse
omanikul viivitamata teatada Postitalitusele. Samuti tuleb tal Postitalitusele
teatada jaama või seadme üleminekust uue omaniku kätte, andes üles uue
omaniku nime ja täpse aadressi.

Jaama või seadme tegevuse lõpetamise või uuele omanikule ülemineku
puhul kaotab loatunnistus maksvuse ja uuel omanikul tuleb muretseda uus
loatunnistus.

§ 135. Igas raadiojaamas või raadioseadme juures peab olema ette näidata loatunnistus jaama kontrollivaile ametnikele.

Loatunnistust peab hoitama nii, et seda võidaks esitada viivitamata. Ometi võidakse loatunnistuse asemel jaamas alatiseks välja panna loatunnistuse ärakiri, mis on tunnistatud õigeks loatunnistuse väljaandja poolt.

9. peatükk.

Jaamade valve.

§ 136. Üldtarvituslikkude kindeljaamade töötamisaja määrab Postitalituse direktor tarviduse järgi ja kokkuleppel nende välismaade telegraafivalitsustega, kellele alluvate jaamadega kindeljaam peab ühendust.

Muude kindeljaamade töötamisajad määratakse kindlaks jaama omaniku ja Postitalituse direktori vahelisel kokkuleppel.

§ 137. Üldtarvituslikkude maajaamade valveaeg on alatine.

Muudes maajaamades võivad olla ka piiratud valvetunnid. Need määratakse kindlaks kõnealuse jaama omaniku ja Postitalituse direktori vahelisel kokkuleppel.

§ 138. Piiratud valvetundidega maajaamad ei tohi lõpetada valvet enne, kui nad on:

- 1) lõpetanud kõik toimingud, mis on põhjustatud hädakutsega;
- 2) vahetanud kõik raadiotelegrammid, mis on pärit liikuvjaamadest või määratud liikuvjaamadele, kes asuvad nende tegevuse piirkonnas ja on teatanud oma sealviibimisest enne töö tegelikku lõppu.

§ 139. Õhusõidujaamades peab valvet peetama lennu vältusel teekonna või teekondade sektoris või sektoreis, mille raadioläbikäimiste talitust kindlustab vastav õhusõidujaam.

§ 140. Laevajaamad liigitatakse erasõnumite rahvusvahelise talituse ja töötamisaja suhtes kolme kategooriasse:

1. kategooria — alatise valvega jaamad;
2. kategooria — 8- või 16-tunnise valvega jaamad (vt. lisa nr. 4);
3. kategooria — jaamad, kelle valve kestus on alla 8 tunni, ning jaamad, kelle valve kestus ei ole kindlaks määratud.

§ 141. Õhusõidukijaamad moodustavad erasõnumite rahvusvahelise talituse ja töötamisaja suhtes üheainsa kategooria. Nendes jaamades peetakse valvet:

- a) sunduslikult ülesseatud õhusõidukite jaamades — terve lennu vältusel;
- b) teistes õhusõidukite jaamades — omaniku või juhi soovi järele, tarviduse kohaselt.

§ 142. Raadiojaamaga sunduslikult varustatud laeval peab laevasõidu ja inimelu julgeoleku kindlustamiseks merel viibimise ajal peetama raadiovalvet järgmiselt:

- 1) reisijate laevades alla 3000 br.-reg.-tonni — vähemalt 8 tundi ööpäevas (II kategooria);
- 2) reisijate laevades 3000 br.-reg.-tonni ja rohkem — alatine valve (I kategooria);
- 3) prahilaevades 1600—3000 br.-reg.-tonni — laevaomaniku või juhi oma soovi kohaselt (III kategooria); need valveajad peab laevaomanik teatavaks tegema Postitalituse direktorile.

Punkt 3) eeskiri maksab ka laevade kohta, mis ei käi raadiojaamadega varustamise sunduse alla, kuid on omaniku poolt vabatahtlikult varustatud raadiojaamaga (väljaspool kategooriaid seisvad);

4) prahilaevades 3000—5500 br.-reg.-tonni (mõlemad kaasa arvatud) — vähemalt 8 tundi ööpäevas (II kategooria);

5) prahilaevades üle 5500 br.-reg.-tonni — alatine valve (I kategooria).

§ 143. Paragrahvis 142 nimetatud valvet tuleb pidada kellaaegadel, mis on kindlaks määratud käesoleva Määrustiku lisas nr. 4. Teise kategooriasse liigitatud laevajaamad peavad lühikeste reiside kestel valvet Postitalituse direktori poolt määratud tundide jooksul.

Kolmandasse kategooriasse liigitatud laevajaamad peavad valvet 8-tunnilise valveajaga II kategooria laevajaamade 1. ja 3. valveperioodi jooksul.

§ 144. Rannajaamad, kui neil on üleande ootel seisvaid sõnumeid kindlate valvetundideta laevajaamade jaoks, kes arvatavasti on nende rannajaamade piirkonnas, peavad kutsuma neid laevajaamu 8 tunnilist valvet pidavate II kategooria laevajaamade 1. ja 3. kuulamisperioodi esimese pooltunni jooksul.

§ 145. Iga kindlate valvetundideta liikuvjaam peab teatama maajaamale, kellega ta on astunud ühendusse, kellaajad, mil ta kavatseb pidada valvet.

§ 146. Iga liikuvjaam, kes hakkab valvet lõpetama päralejõudmise tõttu, peab sellest teatama lähimale maajaamale ja, kui see tarvilik, ka teistele maajaamadele, kellega ta peamiselt ühendust peab. Ta võib oma valve lõpetada alles pärast üleande ootel oleva trafiku lõpetamist, kui seda ei keela selle maa määrused, kus ta peatub.

Väljumisel peab iga liikuvjaam oma talituse uuestiavamisest teatama eelpoolmainitud maajaamadele samal hetkel, mil see uuestiavamine talle on lubatud lähtesadama maal kehtivate määrustega.

§ 147. Paragrahv 138 eeskirjad maajaamadele valve lõpetamise kohta on maksvad erandita ka kõigile laevajaamadele.

§ 148. Merel (laevades) ja mere kohal (õhusõidukeis) inimelu julgeoleku kindlustamiseks peavad kõik mere-liikuvtalituse jaamad, kes korraliselt kuulavad 365—515 kts/s (822—583 m) vahel lubatud laineid, oma valveaja kestusel jääma kuulama hädalainel 500 kts/s (600 m) kaks korda tunnis, kolme minuti jooksul, alates iga tunni 15. ja 45. minutist.

Ülalnimetatud ajavahemikel, väljaspool kiirvajaduse- ja julgeoleku-sõnumeid:

1. peavad lakkama kõik saated astmikes 480—520 kts/s (625—577 m);

2. väljaspool neid astmikke:

a) on keelatud B-tüüpi lainetega saated;

b) teised liikuvtalituse jaamade saated võivad jätkuda, meresõidu liikuvtalituse jaamad võivad kuulata neid saateid ainult tingimusel, et nad esijoonel kindlustavad valve hädalainel, nagu on tähen-datud käesoleva paragrahvi 1. lõigus.

Laevade raadiotelefoniijaamad peavad jääma kuulatama raadiotelefoni-lisel hädalainel — 1650 kts/s (182 m) — iga tunni esimese kolme minuti jooksul.

Ülalnimetatud ajavahemikel, väljaspool häda-, kiirvajaduse- ja julge-oleku saateid, peavad lakkama igasugused saated astmikes 1630—1670 kts/s (184,0—179,6 m).

§ 149. Eelmistes paragrahvides toodud eeskirjade täitmiseks valvetundide suhtes peab iga liikuvtalituse jaam omama täpsa kella, mis on reguleeritud Greenwichi keskmise aja järgi.

Greenwichi keskmist aega (GMT), arvates 0000-st kuni 2400 tunnini keskööst alates, tuleb tarvitada kõigiks sissekanneteks liikuvtalituse jaamade raadioelektrilise talituse päevikusse ning muudesse selletaolistesse dokumentidesse.

10. peatükk.

Dokumendid jaamades.

§ 150. Igas raadiojaamas peab peetama päevikut. Päevikute vormi ja päevikute pidamise korra määrab kindlaks Postitalituse direktor.

Raadiojaamade ja -seadmete päevikud tuleb esitada jaama kontrollivaile ametnikele nende sellekohase nõudmise peale.

§ 151. Laevadel sunduslikult ülesseatud raadiotelegraafiajamades peavad olema järgmised dokumendid:

- 1) raadiojaama loatunnistus,
- 2) raadiooperaatori (te) kutsetunnistus (ed),
- 3) register (raadioelektrilise talituse päevik),
- 4) kutsungmärkide tähestikuline nimestik,
- 5) ranna- ja laevajaamade nomenklatuur,
- 6) eritalituse toimetavate jaamade nomenklatuur,
- 7) teleühenduste rahvusvaheline konventsioon ja sellele lisatud relemendid,
- 8) nende maade telegraafitariifid, kuhu üleandmiseks jaam kõige sagedamini võtab vastu raadiotelegramme,
- 9) Posti, telegraafi, telefoni ja raadio seadus, Telegraafimäärustik ja Raadiomäärustik ning Postitalituse direktori poolt antud Telegraafitalituse juhtnöörid ja Raadiotalituse juhtnöörid ja
- 10) raadiotalituse toimetamiseks tarvitatud blanketid Postitalituse direktori poolt kindlaksmääratud vormide kohaselt, välja arvatud konventsionaalsed vormid.

Teistes laeva raadiotelegraafi jaamades peavad olema ainult eelmises lõigus pp. 1—5, 9 ja 10 loendatud dokumendid.

Raadiotelefonilistes laevajaamades peavad olema käesoleva paragrahvi pp. 1—5 ja 10 all loendatud dokumendid, Posti, telegraafi, telefoni ja raadio seadus, Telefonimäärustik ja Raadiomäärustik ning Postitalituse direktori poolt väljaantud Telefonitalituse juhtnöörid ja Raadiotalituse juhtnöörid.

§ 152. Õhusõidukijaamades peab vähemalt olema eelmises paragrahvis pp. 1—3 loendatud dokumendid ja peale selle veel õhusõidukijaamade nomenklatuur või teised dokumendid, mis sisaldavad õhusõidu- ja õhusõidukite jaamade kohta ametlikke andmeid, mis on tarvitatud õhusõidukijaamal tema talituse toimetamiseks.

§ 153. Kindel- ja maajaamades tarvisminevad dokumendid määrab kindlaks Postitalituse direktor.

11. peatükk.

Jaamade tarvitamine Eesti territooriumil.

§ 154. Raadiotelegraafi või -telefoni saatejaamaga töötamine eesti kui ka välismaade laevadel ja lennukitel eesti sadamate piirkonnas ja aerodroomidel

on keelatud, välja arvatud töötamine nende jaamade kontrollimisel ja katsetamisel selleks määratud ametnikkude poolt.

§ 155. Raadiotelegraafi või -telefoni tarvitamine Eesti territoriaalvetes, kui laevad on ühele Eesti rannajaamale lähemal kui 10 meremiili, võib teostuda ainult lähima eesti maajaama kaudu, välja arvatud hädajuhtumid, mil liikuvajaamadele on lubatud töötada ükskõik millise teise jaamaga, ja töötamisel A₁-tüüpi lainetega.

§ 156. Välismaade sõjalaevad ja sõjalennukid, asudes Eesti sõjalaevastiku baasis, sadamas, territoriaalvetes või territooriumi kohal Eesti sõjalaevastiku baasile lähemal kui 5 meremiili, peavad oma jaamade tarvitamiseks muretsema loa sõjaväe võimudelt, andes neile teada oma jaama süsteemi, saatesageduse (lainepikkuse) ja kavatsetava töötamise kellaaja.

§ 157. Välismaade sõjalaevad ja sõjalennukid, asudes Eesti territoriaalvetes või territooriumi kohal, kaugemal kui 5 meremiili Eesti sõjalaevastiku baasist, on kohustatud täitma järgmisi eeskirju:

- 1) töötamine 600 m lainel on keelatud, arvatud välja hädasignaalide ja hädatrafiku andmine, neile vastamine ja eesti rannajaamadega töötamine;
- 2) üldtarvituslikkude ja sõjaväe kindel- ja rannajaamade ning ringhäälingujaamade töö segamine on keelatud;
- 3) töötamine tuleb katkestada vastava mereväe ohvitseri või sadama või rannajaama valveametniku nõudel;
- 4) kauakestev signaliseerimine mitte täiesti puhtate kustumatute lainetega ja töötamine kustuvate lainetega on keelatud;
- 5) kui sadamas asub eesti sõjalaevastik või mõni sõjalaev, tuleb selle vanema mereväeohvitseriga kokkuleppele jõuda 156 paragrahvi nõuete kohaselt.

12. peatükk.

Häirete ärahoidmine.

1. jagu.

Saatejaamade poolt tekitatavad häired.

§ 158. Saatejaamade poolt tekitatavate häirete ärahoidmine ja kõrvaldamine toimub käesoleva määrustiku eeskirjade ja rahvusvaheliste kokkulepete kohaselt. Postitalituse direktoril on häirete ärahoidmiseks ja kõrvaldamiseks õigus anda juhtnõore ja korraldusi.

§ 159. Raadiojaamad ja -seadmed, olgu nende ülesanne milline tahes, peab sisse seatama ja ekspluateeritama nii, et nad ei häiriks teisi raadioelektrilisi lähikäimisi või talitusi. Selleks peab nad hoitama teadusliku ja tehnilise edu tasapinnal.

§ 160. Iga uus saatejaam peab olema sisse seatud nii, et tema mingi alla 3000 kts/s sagedusega (üle 100 m lainepikkusega) harmoonilise laine poolt tekitatava elektrimagnetilise välja tugevus ei ületaks 300 V/m viie kilomeetri kaugusel saateantennist (selle harmoonilise laine võimsus saateantennis on seega umbes 0,025 W) (vt. lisa nr. 2).

Kindel- ja maajaamade harmooniliste lainete võimsus võib siiski olla suurem, kui nende jaamade asukoht või nende poolt tarvitatavad sagedused on sellased, et need harmoonilised ei tekita häireid.

Liikuvjaamad peavad võimaluse piirides kinni pidama käesoleva paragrahvi esimese lõigu eeskirjast.

§ 161. Saatejaamade (välja arvatud liikuvjaamade) üle 3000 kts/s sagedusega (alla 100 m lainepikkusega) harmooniliste võimsus peab olema vähemasti 40 db allpool selle jaama põhilainel saadetavat võimsust, kusjuures ükski harmooniline ei tohi ületada 200 millivatti. Kui neil tingimusil ülesseatud jaam tekitab häireid, tuleb nende kõrvaldamiseks ette võtta erimõõtmisi (vt. lisa nr. 2).

§ 162. Moduleeritud laineid võib tarvitada ainult siis, kui ei saa kohaldada teisi meetodeid, mille ülesandeks on kergendada vastuvõttu või kahandada lainete kustumist ja mis ei avalda mõju üleandele.

Modulatsiooni astmiku laius on määratud kindlaks ± 1500 ts/s telegraafi töö puhul (vt. ka lisa nr. 3).

Hädaikutsete, kiirvajadus- ja julgeolekusõnumite moduleeritud saadete juhul ei ole modulatsiooni astmiku laius millegagi piiratud.

§ 163. Kõik raadiotelegraafilised saatejaamad peavad olema sisse seatud nii, et saatmise ajal ei tekiks väljaspool saatejaama poolt kasutatavat sageduste astmikku võtme klõbinat, mis häirib teisi raadioelektrilisi talitusi.

§ 164. Raadiojaamad peavad täpsalt kinni pidama neile määratud nominaalsagedusest, kuivõrd tehnika olukord seda võimaldab. Tehnika olukord mitmesugustel eksploatatsioonijuhtudel on määratud käesolevale Määrustikule lisatud Tolerantside, harmooniliste tasapinna ja haaratava sagedusastmiku laiuse tabelis (lisad nr. 1, 2, 3).

§ 165. Eelmises 164. paragrahvis toodud tingimuse täitmiseks peab iga kindel-, maa- ja eritalituse saatejaam olema varustatud kas lainemõõtjaga, mis võimaldab saavutada mõõtmises täpsust, nagu see on ette nähtud käesolevale määrustikule lisatud tabelis (lisa nr. 1), või selle lainemõõtjaga võrdse seadeldisega.

Niisuguse võrdse seadeldise all tuleb mõista sageduse osutajaid (indikaatoreid) ja stabiliseerimise seadmeid, millel on vähemalt samasugune täpsus, nagu lainemõõtjal. Kasutada võib ka kontrollasutisi, mis kauge maa tagant ette võtavad sageduste mõõtmisi.

§ 166. Liikuvjaamad on vabastatud lainemõõtja omamise sundusest, välja arvatud laevajaamad, mis saadavad sagedusil astmikes 100—160 kts/s (3000—1875 m) ja sagedusil üle 4000 kts/s (lainepikkusil alla 75 m). Need laevajaamad peavad olema varustatud lainemõõtjaga, mille täpsus on vähemalt 5/1000, või sellele võrdse seadmega, kui saateseadet ennast ei saa reguleerida selle või suurema täpsusega.

§ 167. Häirete ärahoidmiseks astmikes üle 6000 kts/s (lainepikkustes alla 50 m) tuleb kasutada vastavais jaamades suundantennide süsteemi, kui talituse iseloom seda võimaldab.

§ 168. Liikuvjaamade-vaheline läbikäimine ei tohi kuidagi häirida maajaamade tööd, välja arvatud häda juhul. Kui maajaamade tööd häiritakse, peavad liikuvjaamad, kes segamist põhjustavad, oma üleandmise katkestama või lainepikkuse muutma, niipea kui seda nõuab maajaam, keda nad häirivad.

§ 169. Häirimiste ärahoidmiseks on kõik liikuvtalituse jaamad kohustatud sõnumeid vahetama minimaalse kiirgamisenergiaga, mis on hädavajalik hea ühenduse kindlustamiseks.

Üldiselt tuleb toimetada erasõnumite kohta käivat trafikut pigemini A₁-tüüpi lainetel, kui A₂- või B-tüüpi lainetel.

§ 170. Igasugune üleliigsete signaalide vahetus on keelatud. Jaamades on proovid ja katsed lubatud ainult niivõrd, kui need ei häiri teiste jaamade talitust.

Kui kavatsetakse korraldada proove või katseid, mis võivad häirida teiste jaamade talitusi, tohitakse neid ette võtta ainult Postitalituse direktori loaga.

Proovi- ja reguleerimissignaalid peavad olema valitud niiviisi, et ei võiks tulla ühtki äravahetamist mingi signaaliga, lühendiga jne., millel on reglementaarselt kindlaksmääratud eriline tähendus. Proove ja reguleerimisi tuleb võimalikult toimetada kunstliku antenniga.

§ 171. Jaam, kes toimetab saateid proovideks, reguleerimisteks või katseteks, peab nende saatete ajal üle andma oma kutsungmärke või nime sagedate intervallidega.

Liikuvtalituses, kui on vaja anda proovisignaale, et reguleerida aparate enne kutsumisele või üleandmisele asumist, ei tohita häirete ärahoidmiseks neid signaale anda üle 10 sekundi, ja need peavad koosnema V-de seeriast, millele järgneb teotseva jaama kutsungmärk.

Kui on karta, et proovid häirivad naabruses asuvat maajaama, peavad proove või reguleerimist toimetavad laevajaamad saavutama selle maajaama nõusoleku enne proovide toimetamist.

2. jagu.

Vastuvõtuseadmete poolt tekitatavad häired.

§ 172. Raadiovastuvõtuaparaatide poolt tekitatavate häirete ärahoidmiseks ja kõrvaldamiseks on kehtivad käesoleva määrustiku §§ 73—77 toodud vastuvõtuseadmete ehitamise ja proovimise eeskirjad.

§ 173. Postitalituse direktoril on õigus nõuda, et häire tekitamises kahtlase raadiovastuvõtuseadme omanik peab laskma oma seadet kontrollida ja proovida, milleks määratakse tähtaeg. Selle nõude mittetäitmise puhul võib Postitalituse direktor häiriva raadioseadme sulgeda, samuti ka, kui proovimisel on selgunud, et kõnealune seade tõesti häirib teiste raadioseadmete töötamist ja seadme omanik ei ole kõrvaldanud häireid temale määratud tähtaja jooksul.

3. jagu.

Elektriseadmete poolt tekitatavad häired.

§ 174. Raadiovastuvõtu häireid võivad tekitada elektriseadmed, kui nende häired ületavad järgnevas paragrahvis (175) avaldatud määrad.

Häireid tekitavate elektriseadmete nimistu on avaldatud käesoleva määrustiku lisas (lisa nr. 5).

§ 175. Lubatud määra ületavaks loetakse häireid, mis segavad raadio-saadete vastuvõttu, milliste saadete väljatugevus kontrollimise kohal on vähemalt 1 mV/m. Alla 1 mV/m väljatugevust tekitavate saadete häirete vastuvõttu ei garanteerita.

Elmises lõigus toodud väljatugevuse alammäära ületava saate vastuvõtt loetakse häirituks, kui häirete tugevus on vähem kui 3 neperit (ületab 5%) 1 mV/m väljatugevust tekitava 30% moduleeritud saatejaama kuuldavuse tugevusest ja kui häirete pidev vältus on 3 sekundit või rohkem, või kui alla 3 sekundit kestvad häired korduvad alla 10-minutiliste vaheaegadega.

§ 176. Elektriseadmete poolt tekitatavate häirete tugevus määratakse kindlaks kontrollaparaadiga (segamiste tugevuse mõõteaparaat) võimalikult 2—5 meetri kaugusel kontrollitavast seadmest.

§ 177. Võrguvooluga toidetavate raadio-vastuvõtuaparaatide kasutajad on õigustatud nõudma häireteta vastuvõtu kindlustamist 175. paragrahvi tingimuste kohaselt ainult siis, kui nende vastuvõtuaparaadid on tehniliste nõuete kohaselt ehitatud ja üles seatud ning varustatud toitevoolu juhtmeisse asetatud ajakohase kõrgesagedusvoolu filtriga.

13. peatükk.

Raadiojaamade ja -seadmete ning neid häirivate elektriseadmete kontrollimine.

§ 178. Järelevalve teostamiseks toimetatav raadiojaamade ja -seadmete ning neid häirivate elektriseadmete kontrollimine on järgmine:

- 1) raadiosaatejaama eelkontrollimine omanikule loatunnistuse väljaandmiseks;
- 2) aegajaline pärastine raadiojaama või -seadme kontrollimine veendumiseks, kas jaam seisab ajanõuete kõrgusel ja vastab kehtivatele määrustele ja kas jaama kasutamisel peetakse kinni maksvaist seadusist ja määrusist;
- 3) kontrollimine loatunnistusega üles seatud või loatunnistusega kasutatavate raadiojaamade või -seadmete avastamiseks;
- 4) raadiojaamade ja -seadmete ning elektriseadmete kontrollimine häirete avastamiseks ja kõrvaldamiseks.

§ 179. Raadiojaamade ja -seadmete ning häirivate elektriseadmete kontrollimist toimetavad raadiokontrolörid, kes oma ülesannete kohaselt jagunevad

- 1) üldkontrolörideks ja
- 2) erikontrolörideks.

§ 180. Üldkontrolörideks on Postitalituse direktori poolt selleks määratud ja vastava tunnistusega või eeskirjaga varustatud postiametkonna ametnikud. Tunnistused antakse kindlaksmääratud aja peale, eeskirjad aga ühekordeks kontrollimiseks. Tunnistused peavad olema varustatud omaniku päevapildiga.

Üldkontrolöride ülesandeks on Postitalituse direktori juhtnööride ja korralduste alusel kontrollida kõiki raadiosaatejaamu ja vastuvõtuseadmeid, samuti ka häireid tekitada võivaid elektriseadmeid.

§ 181. Erikontrolörideks võivad olla postiametkonna ametnikud, kes selleks on soovi avaldanud. Erikontrolörid peavad olema varustatud tunnistusega, mis on antud välja Postitalituse direktori poolt ja kannab omaniku päevapilti.

Erikontrolöride ülesandeks on Postitalituse direktori juhtnööride alusel kontrollida vaid ringhäälingu vastuvõtuseadmeid.

§ 182. Liikuvjaamade kontrollimise kohta annab Postitalituse direktor juhtnöörid kokkuleppel vastavat liiklemist korraldava ametiasutisega, ringhäälingu vastuvõtuaparaatide kontrollimise kohta aga kokkuleppel Riigi Ringhäälinguga.

§ 183. Raadiojaamade ja elektriseadmete kontrollimisel võivad kontrolörid nõuda jaama või seadme käimapanemist ja töötamist sellega katsete tegemiseks. Liikuvjaamade suhtes võib kontrolör seda nõuda ka sadamate piirkonnas või aerodroomil; tähele pannes siiski määrusi häirete ärahoidmiseks.

Kontrollimise hõlbustamiseks peab liikuvjaama sadamas viibimise ajal raadioruum olema alati korras ja raadioruumi võti sõiduki valveohvitseri käes.

§ 184. Kontrollimise kohta koostab kontrolör akti, millele kirjutavad alla kontrollimisest osavõtnud isikud ja jaama või seadme omanik või vastutav isik. Kontrollimisel avastatud puuduste kõrvaldamiseks määrab Postitalituse direktor tähtaja. Ei ole puudused tähtajaks kõrvaldatud, võib Postitalituse direktor raadiojaama või -seadme omanikult ära võtta jaama või seadme loatunnistuse või puudused kõrvaldada lasta jaama omaniku kulul. Elektriseadmete poolt tekitatavate häirete mittekõrvaldamise puhul võidakse Teedeministri korraldusel segava elektriseadme tarvitamine ära keelata ja seade sulgeda.

Isikute juures, kelle kohta on saadud andmeid, et nad loata kasutavad raadioseadmeid, on kontrolöridel õigus koha peal toimetada kontrollimist.

§ 185. Postitalituse direktor tarviduse puhul korraldab ka Eesti sadamaisse saabuvate või territooriumile maanduvate välismaaliste liikuvjaamade kontrollimist oma ametnikkude läbi. Liikuvjaama operaator või jaama eest vastutav isik peab ilmuma selle kontrollimise juurde.

Välismaade liikuvjaamade kontrollimisel nõutakse loatunnistuse ettenäitamist. Kui seda ei näidata või kui konstateeritakse ilmseid väärnähteid, võivad kontrollivad ametnikud asuda raadioseadmete järelevaatusele, et veenduda, kas need vastavad Rahvusvahelise Raadioreglemendi nõuetele. Tehniliste ja eksploatatsioonitingimuste suhtes võib liikuvjaamadele esitada ainult neid nõudmisi, mis on ette nähtud Rahvusvahelises Raadioreglemendis ja mere- või õhusõidu kohta puutuvais rahvusvahelisis kokkuleppeis.

14. peatükk.

Raadiooperaatorid ja raadioamatöörid.

§ 186. Üheski raadiosaatejaamas ei tohi operaatorina töötada isik, kel ei ole Postitalituse direktori poolt väljaantud operaatori kutsetunnistust. Erakitsejaamades ja amatöörjaamades on lubatud teotseda isikuil, kel on vähemalt amatööritunnistus.

§ 187. Raadiooperaatorite ja amatööride tunnistused annab Postitalituse direktor isikuile, kes on õiendanud Vabariigi Valitsuse määrusega kindlaksmääratud sellekohase eksami.

Raadiotelegrafisti eksami on kohustatud õiendama ka postiametkonna ametnikud, kes töötavad raadiotalituse alal.

§ 188. Üldtarvituslikkude kindel- ja maajaamade personaali määrab kindlaks Postitalituse direktor Teedeministri poolt määratud alustel.

§ 189. Koosseis neis raadiotelegraafijaamades, mis on sunduslikult sisse seatud laevadele, peab sisaldama vähemalt:

- 1) I kategooria laevajaamades — ühe 1. klassi tunnistusega raadiotelegrafisti;
- 2) II kategooria laevajaamades — ühe 1. või 2. klassi tunnistusega raadiotelegrafisti;
- 3) III kategooria laevajaamades (välja arvatud neil laevadel, kus raadiotelegraafiseade pole sunduslik) — ühe 2. klassi tunnistusega raadiotelegrafisti.

§ 190. Kui laevajaam pole varustatud automaat-alarmaparaadiga, peab selles laevas raadiovalve kindlustamiseks olema peale eelmises 189. paragrahvis nimetatud raadiotelegrafisti:

- 1) I kategooria laevajaamades — kaks raadiotelegrafisti või kaks raadiovahimeest;

- 2) II kategooria laevajaamades 16-tunnilise valve puhul — üks raadio-telegrafist või raadiovahimees.

§ 191. Koosseis sunduslikult sisseseatud õhusõiduki-raadiotelegraafi-jaamades peab sisaldama vähemalt ühe 1. või 2. klassi tunnistusega raadio-telegrafisti.

§ 192. Laeva- ja õhusõidukijaamades, kus raadiotelegraafi-seadmed pole sunduslikud rahvusvaheliste kokkulepete põhjal, peab koosseisus olema vähemalt üks eritunnistusega raadiotelegrafist.

§ 193. Laeva- ja õhusõidukijaamades, mis toimetavad ainult raadio-telefonilist talitust, peab olema vähemalt:

- 1) jaamades kandelaine võimsusega kuni 100 vatti — üks üldtunnistusega raadiotelefonist;
- 2) jaamades kandelaine võimsusega kuni 50 vatti — üks piiratud tunnistusega raadiotelefonist.

§ 194. Laeva ja õhusõiduki raadiotelefonijaamades kandelaine võimsusega üle 100 vati võib talitust toimetada ainult 1. või 2. klassi tunnistusega raadiotelegrafist.

§ 195. Rahvusvaheliste piirkondlikkude kokkulepete puhul võib raadio-telefonijaamades talitust toimetada ka erilise tunnistusega raadiotelefonist.

§ 196. Juhul, kui liikuvjaam omaniku enda soovil liigitatakse valve-tundide suhtes kõrgemasse kategooriasse, kui määrused seda nõuavad, on omanik kohustatud pidama jaamas ka selle kategooria jaoks ette nähtud operaatorite koosseisu või vastava alarmseadme.

§ 197. Raadiojaamade omanikud või valdajad on kohustatud igakord teatama Postitalitusele andmed jaama teenistusse võetud raadiooperaatori kohta, samuti ka operaatori teenistusest lahkumisest.

Laevajaamade kohta teatab meremeeste munsterdamise asutis iga kuu möödumisel Postitalituse direktorile andmed möödunud kuul laevajaamadesse munsterdatud ja neist mahamunsterdatud raadiooperaatorite üle.

Erakitse- ja amatöörjaamade omanikud on kohustatud igakord ette teatama Postitalituse direktorile jaama aparaatidega töötava isiku vahetamisest. Vastava loa saamiseni ei ole uue raadioamatööri töölevõtt lubatud.

§ 198. Liikuvjaama kandva laeva, õhusõiduki või iga muu sõiduki juhi või sõiduki eest vastutava isiku kohuseks on operaatorilt nõuda käesoleva Määrustiku eeskirjade täitmist.

§ 199. Kui raadiosaatejaama kontrollimisel selgub, et aparaatidega opereerival isikul kas puudub operaatori kutsetunnistus või amatööri tunnistus, või tal ei ole 189.—195. paragrahvide eeskirjade järgi vastaval kohal töötamiseks ettenähtud tunnistust, kõrvaldatakse ta jaamast ja jaam pitseeritakse kinni kontrollija poolt kuni nõutava tunnistusega isiku ametisse võtmiseni.

Liikuvjaamades aga, mis kehtivate rahvusvaheliste kokkulepete või sisemaaliste seaduste või määruste põhjal on sunduslikult seatud laevadele, õhusõidukitele jne., ei võeta ette jaama kinnipitseerimist, vaid kutsetunnistusega isik asendatakse kõnealust liiklemist korraldava ametiasutise korraldusel nõutavat kutsetunnistust omava operaatoriga.

§ 200. Kui olukorra tõttu ollakse sunnitud kutsuma liikuvjaama ajutiseks operaatoriks isikut, kes ei oma nõutavat kutsetunnistust, võib Postitalituse direktor oma äranägemise järgi varustada ta tunnistusega, mis on kehtiv ainult üheks ülesõiduks, lennuks või reisiks, tingimusega, et sel isikul

on siiski küllaldane praktika raadiotalituses. Niisuguse operaatori teenistus peab piirduma ainult hädavajalikkude juhtudega ja see isik peab esimesel võimalusel, kuid mitte hiljem kui sõiduki Eesti sadamasse jõudmisel, asendatama kutsetunnistust omava operaatoriga.

§ 201. Operaatori absoluutse töövõimetuse korral ülesõidu, lennu või reisi ajal võib liikuvjaama juht või selle eest vastutav isik lubada, kuid ainult ajutiselt, mõne teise lepinguosalise valitsuse poolt väljaantud tunnistust omavale operaatorile toimetada raadiotalitust. Kui liikuvjaama välismaal viibimisel ollakse sunnitud ajutiseks operaatoriks kutsuma isikut, kes ei oma vastavat tunnistust, peab tema teenistus piirduma ainult hädavajalikkude juhtudega. Igatahes peab ülalnimetatud operaator või isik esimesel võimalusel, kuid mitte hiljem, kui sõiduki Eesti sadamasse jõudmisel, asendatama Eesti Postitalituse poolt väljaantud tunnistust omava operaatoriga.

§ 202. Raadiojaamadesse võib teenistusse palgata ka välismaade võimude poolt väljaantud kutsetunnistusi omavaid raadiooperaatoreid välismaadega sõlmitud sellekohaste erikokkulepete alusel. Niisuguste operaatorite palkamiseks on raadiojaama omanikul tarvis muretseda luba Postitalituse direktorilt.

3. osa.

Raadiotalitused ja maksud.

15. peatükk.

Talituste liigitused.

§ 203. Raadiotalitused liigitatakse:

- 1) kindeltalituseks,
- 2) liikuv- (mere- ja õhusõidu-) talituseks,
- 3) inimelu ja navigatsiooni julgeoleku talituseks,
- 4) eritalitusteks,
- 5) erakatse- ja amatöörjaamade talituseks ja
- 6) raadiolevi talituseks.

§ 204. Raadiotalitusi toimetatakse raadiotelegraafi ja raadiotelefoni kaudu. Raadiotelegraafilises ja raadiotelefonilises talituses vahetatavad teated ja sõnumid jagunevad:

- 1) telegrammideks,
- 2) raadiotelegrammideks ja
- 3) raadiotelefonilisteks teadeteks ja kõnelusteks.

§ 205. Telegrammideks loetakse kindeljaamade vahel vahetatavad teated ja sõnumid.

Raadiotelegrammideks nimetatakse liikuvjaamast päritolevad või sinna sihitatavad teated või sõnumid (telegrammid), mis kas kogu oma teel või ainult selle osal antakse üle liikuvtalituse raadioühenduse teid kaudu.

Raadiokaudses läbikäimises on telegrammide ja raadiotelegrammide liigid samad, mis traadikaudses läbikäimises (s. t. riigi-, amet- ja eratelegrammid).

16. peatükk.

Kindel- ja liikuvtalitused.

§ 206. Kindeltalituseks nimetatakse kindlate punktide (kindeljaamade) vahel igaliiki raadioühendusi kindlustav talitus, arvatud välja raadiolevi talitus ja eritalitused.

Kindeltalituse alla kuulub:

- 1) telegraafiasutistes vastuvõetud telegrammide üleandmine selleks ettenähtud kindeljaamadele välismaile;
- 2) samade välismaade kindeljaamadelt Eestisse adresseeritud telegrammide vastuvõtmine;
- 3) välismaaliste läbivevate telegrammide vastuvõtmine ja üleandmine.

§ 207. Liikuvtalituseks nimetatakse raadioühenduste talitust, mida toimetatakse liikuvjaamade ja maajaamade vahel ning endi vahel ühendust pidavate liikuvjaamade poolt, arvatud välja eritalitused.

Liikuvtalitused jagunevad meresõidu- ja õhusõidutalituseks.

Liikuvtalituse alla kuulub:

- 1) raadiotelegrammide vahetamine raadiotelegraafi teel;
- 2) raadiokõnelused raadiotelefoni teel;
- 3) raadiotelefoniliste teadete või sõnumite üleandmine raadiotelefoni teel.

§ 208. Liikuvjaama talitus allub jaama kandva laeva, õhusõiduki või igasuguse muu sõiduki juhile või isikule, kes vastutab selle sõiduki eest.

§ 209. Raadiotelegrammide vahetuse kohta ja raadiotelefoni teel vahetatavate kõneluste ja sõnumite kohta on maksvad samad eeskirjad, mis traaditeel vahetatavate telegrammide ja telefonikõnede kohta, välja arvatud alljärgnevais paragrahves toodud erandid ja lisandused.

§ 210. Välisvetes või välismaade territooriumil viibides võivad liikuvjaamad vahetada ka šifreeritud raadiotelegramme, kuid ainult läbikäimises nende välismaade jaamadega, kes lubavad šifreeritud raadiotelegrammide vahetust.

§ 211. Eesõiguse järjekord ühendusse astumisel liikuvtalituses on järgmine:

- 1) hädakutsed, hädasõnumid ja hädatrafik (SOS);
- 2) sõnumid, millele eelneb kiirvajadussignaal (XXX);
- 3) sõnumid, millele eelneb julgeolekusignaal (TTT);
- 4) raadiogoniomeetriliste peilungite kohta käivad sõnumid;
- 5) riigi-raadiotelegrammid, mille saatja pole loobunud üleandmise eesõigusest;
- 6) igasugused muud sõnumid.

Punkt 6 all ette nähtud raadiotelegrammide üleandmisel on eesõiguse järjekord põhimõtteliselt järgmine:

- 1) riigi-raadiotelegrammid;
- 2) raadiotelegrammid, mis käivad navigatsiooni kohta, laevade liikumise ja tarviduste kohta, õhusõidutalituste julgeoleku ja korralikkuse kohta, ning raadiotelegrammid, mis sisaldavad mingile ametlikule meteoroloogia talitusele määratud ilmavaatlusi;
- 3) ametlikud raadiotelegrammid, mis puutuvad radioelektrilise talituse funktsioneerimisse või varemalt vahetatud raadiotelegrammidesse;
- 4) eraraadiotelegrammid.

Mobilisatsiooni korral ja erakorralistel juhtudel, mis ähvardavad riigi julgeolekut, antakse sõjaväeosade ülemate telegrammid üle riigitelegrammide liigis esimestena. See käib ka kindeljaamade kaudu vahetatavate seda liiki telegrammide kohta.

§ 212. Liikuvjaamast raadiotelegrammi saatjal on õigus ära määrata maajaama, mille kaudu tema telegramm peab üle antama.

Kui saatja on kasutanud seda õigust, talitab liikuvjaam järgmiselt:

- 1) kui ta kasutab A_1 -tüüpi laineid, või A_2 - või A_3 -tüüpi laineid väljaspool astmikku 365—515 kts/s (822—583 m), annab ta selle raadiotelegrammi saatja poolt määratud maajaamale üle ka siis, kui see maajaam ei ole temale kõige lähem;
- 2) kui sellisel liikuvjaamal ei jätku võimsust raadiotelegrammi üleandmiseks saatja poolt määratud kaugele maajaamale, ootab ta, kuni ta on jõudnud üleandmiseks soodsale kaugusele;
- 3) kui ta kasutab A_2 -, A_3 - või B-tüüpi laineid astmikus 365—515 kts/s (822—583 m), ootab ta kuni ta on jõudnud äramääratud maajaama töö piirkonda või kuni tal avaneb võimalus kasutada RM-talitust.

§ 213. Kui liikuvjaamast raadiotelegrammi saatja ei ole määranud maajaama, mille kaudu tema raadiotelegramm peab üle antama, talitab liikuvjaam järgmiselt:

- 1) kui ta kasutab A_2 -, A_3 - või B-tüüpi laineid astmikus 365—515 kts/s (822—583 m), annab ta raadiotelegrammi üle lähimale maajaamale. Raadiotelegrammi üleandmise kiirendamiseks või hõlbustamiseks võib ta siiski kasutada ka mõne teise laeva vahetalitust (edasileandmise talitust, vt. § 221);
- 2) kui tal on võimalus valida mitme temast umbes võrdsel kaugusel asuva maajaama vahel, eelistab ta üleantava raadiotelegrammi sihtmaa või normaalse transiitmaa territooriumil asuvat maajaama. Kui valitud maajaam ei ole talle lähim, peab ta lõpetama töö või muutma oma saatetüübi või -sageduse talle lähimalasuva maajaama esimesel nõudmisel, mis on põhjendatud kõnealuse liikuvjaama töö tõttu tekkiva häirega;
- 3) kui ta kasutab A_1 -tüüpi laineid, või A_2 - või A_3 -tüüpi laineid väljaspool astmikku 365—515 kts/s (822—583 m), peab ta raadiotelegrammi üleandmiseks üldiselt eelistama raadiotelegrammi sihtmaa või transiidiks soodsaima maa territooriumil asuvat jaama.

§ 214. Liikuvjaamadele määratud raadiotelegrammide aadress peab olema nii täielik, kui võimalik. See peab kirjutatama järgmiselt:

- 1) aadressaadi nimi või nimetus, tarbekorral täiendavate andmetega;
- 2) laevajaama nimi või, kui on tegemist teissuguse liikuvjaamaga, kutsungmärk, nii nagu need leiduvad sellekohases nomenklatuuris;
- 3) üleandmist teostava maajaama nimi, nii nagu see leidub nomenklatuuris.

Punkt 2 all ettenähtud nimi ja kutsungmärk võidakse saatja riskil asendada liikuvjaama poolt teostatava sõiduotsa äratähendamisega, kusjuures see sõiduots tuleb määrata ära lähte- ja sihtsada nimega või mõne muu samaväärtusliku nimetusega.

Saatja ise kannab igal juhul oma raadiotelegrammi aadressi puudulikkusest tingitud tagajärjed.

§ 215. Raadiotelegrammide aadressis peab liikuvjaama ja maajaama nimed olema kirjutatud nii, nagu need on märgitud vastavais nimestikes. Need kumbki maksustatakse alati ühe sõna eest, olgu nad kui tahes pikad.

Liikuvjaamades, mis ei ole varustatud rahvusvahelise telegraafiasutiste nimestikuga, võidakse paigutada sihttelegraafi asutise nime järele kas territoriaalse alljaotise nimetus, või sihtmaa nimetus, või mõlemad nimetused, kui kaheldakse, kas selle lisanduseta sihitamine võib teostuda kahkluseta.

Telegraafiasutise nimi ja täiendavad juhatused loetakse ja maksustatakse sel juhul ainult ühe sõna eest. Niisugust raadiotelegrammi vastuvõtva maajaama ametnik jätab alale või kriipsutab läbi need juhatused või muudab sihtasutise nimetuse, vastavalt sellele, nagu on tarvis või küllaldane raadiotelegrammi õigesse sihtkohta sihitamiseks.

§ 216. Liikuvjaamalt saadud raadiotelegrammi edasisaatmisel teleühendusteede üldvõrgu kaudu annab maajaam lähtekohana üle liikuvjaama nimetuse, kust on pärit raadiotelegramm, niisugusena, nagu see nimetus leidub nomenklatuuris; sellele järgneb mainitud maajaama enese nimetus.

§ 217. Liikuvtalituses on lubatud järgmist liiki eri-raadiotelegrammid:

- 1) ajakirjanduse-telegrammid;
- 2) meteoroloogilised raadiotelegrammid (= OBS =);
- 3) õnnitlus-raadiotelegrammid;
- 4) maksulised ametteated, kaudsel sihitamisel — märke „dévie“ ja algraadiotelegrammi poolt kasutatud tee märke;
- 5) kiir-raadiotelegrammid;
- 6) makstud vastusega raadiotelegrammid;
- 7) makstud võrdlemisega raadiotelegrammid;
- 8) väljastusteatega raadiotelegrammid;
- 9) mitme aadressiga raadiotelegrammid;
- 10) erikäskjalaga või postiga kättetoimetatavad raadiotelegrammid;
- 11) ilublankettidel raadiotelegrammid;
- 12) saatja soovil teise liikuvtalituse jaama kaudu edasi-üleantavad raadiotelegrammid (= RM =);
- 13) mere-raadiokirjad;
- 14) aadressaadi enda kätte toimetatavad raadiotelegrammid;
- 15) lahtiselt kättetoimetatavad raadiotelegrammid.

Peale selle võib saatja liikuvtalituses vahetatavais raadiotelegrammes tarvitada veel järgmisi maksulisi ametmärkmeid: = GP =, = GPR =, = TR =, = TFX =, = Jx =, = Réexpédié de x =, = Jour = ja = Nuit=.

Eri-raadiotelegrammide kohta on maksvad samad määrused, nagu traadikaudu vahetatavate eritelegrammide kohta, nende eranditega, mis on toodud alljärgnevais paragrahvides.

§ 218. Raadiotelegramme ei ole lubatud saata aeglastena ja kiri-telegrammidena. Ka ei ole lubatud saatja korraldusel järelesaadetavaid raadiotelegramme. Aadressaadi korraldusel järelesaadetavad raadiotelegrammid on lubatud ainult juhul, kui järelesaatmise maksu kindlasti saab sisse nõuda.

§ 219. CDE-raadiotelegrammideks nimetatakse kokkuleppekeelseid raadiotelegramme, mille üleandmisel kasutatakse euroopa-välise liikimiskorra alla kuuluvate maade teleühendusteid.

§ 220. Kui kindelmaalt saadetakse liikuvjaamale makstud vastusega raadiotelegramm, antakse aadressaadile laeva pardal ühes selle telegrammiga vastuskupong, mis õigustab teda saata vastuskupongi väärtuse piirides maksta raadiotelegrammi ainult sellest samast liikuvjaamast ükskõik kuhu. Selle vastuskupongi kehtivuse aeg on kolm kuud, nagu harilikkude telegrammide talituseski.

§ 221. Raadiotelegrammi väljastusteatega antakse saatjale teada ainult päev ja kellaaeg, millal maajaam andis üle liikuvjaamale saatja poolt saadetud raadiotelegrammi.

§ 222. Liikuvtalituses ei ole lubatud maksulisi ametteateid, mis nõuavad postikaudset vastust. Maksulised ametteated sihitatakse võimalikult alg-raadiotelegrammi teed kaudu. Teleühendusteade üldvõrgus on lubatud kõik maksulised ametteated.

§ 223. Kiirraadiotelegramm antakse = Kiirena = (= D =) edasi ainult teleühendusteade üldvõrgus. Raadioteel liikuvtalituses üleandmisel ei ole niisugustel kiirraadiotelegrammidel mingisugust eesõigust.

§ 224. Liikuvtalituses on lubatud saata ainult ühes suunas:

1) liikuvjaamast maale —

- a) ajakirjanduse raadiotelegramme,
- b) erikäskjalaga või postiga kättetoimetatavaid raadiotelegramme,
- d) raadiotelegramme, mis kannavad maksulisi ametmärkmekid: nõudmiseni postil, nõudmiseni postil tähitatult, nõudmiseni telegraafil ja sunduslikult telefoniteel edasi anda,
- e) ilublankettidel raadiotelegramme;

2) maalt liikuvjaama:

maajaamas ootel hoida tulevaid raadiotelegramme.

§ 225. Meteoroloogiliste raadiotelegrammide vahetuse kohta on antud eeskirjad 18. peatükis.

§ 226. Merelolevale jaamale raadiotelegrammi saatja võib määrata päevade arvu, mille jooksul ta soovib oma telegrammi lasta hoida liikuvjaama ootel maajaamas. Selleks peab ta kirjutama raadiotelegrammi aadressi ette maksulise ametmärgi $Jx = \text{ehk} = x \text{ päeva} =$, kusjuures x asendatakse päevade arvuga (kõige rohkem kümme), raadiotelegrammi telegraafilise andmise päeva mitte ühes arvates. Kui sellist märget kandvat raadiotelegrammi ei ole saadud liikuvjaamale üle anda määratud ootelhoiuaja jooksul, teatab maajaam sellest lähteasutisele, kes informeerib saatjat. Viimane võib siis maajaamale aadressitud telegraafilise või postikaudse maksulise ametteatega nõuda, et tema raadiotelegramm annulleeritaks maajaama ja liikuvjaama vahelise üleande suhtes või veel liikuvjaama ootel hoitaks kõige rohkem seitsme päeva jooksul. Kui saatja ei avalda niisugust nõuet, paigutatakse raadiotelegramm kolme päeva möödumisel pärast väljastamatuseteate saatmist, väljastamatute raadiotelegrammide hulka. Kui maajaam sai üldtähendatud kolme päeva jooksul raadiotelegrammi üle anda, teatab ta sellest viivitamata lähteasutisele. Teatada tuleb ka sel juhul, kui maajaam andis raadiotelegrammi üle saatja poolt nõutud uue ootelhoiuaja jooksul.

§ 227. Kui saatja ei ole tähendanud ootelhoiuajaga ja liikuvjaam ei ole endast teatanud raadiotelegrammi telegraafilise andmise päevale järgneva neljanda päeva hommikuni, informeerib maajaam sellest lähteasutist, kes teatab saatjale. Viimane võib siis maajaamale aadressitud telegraafilise või postikaudse ametteatega nõuda, et tema raadiotelegramm annulleeritaks maajaama ja liikuvjaama vahelise üleande suhtes või veel liikuvjaama ootel hoitaks kümnenda päeva lõpuni, arvates telegraafilise andmise päevast (telegraafilise andmise päev mitte ühes arvatud). Kui saatja ei avalda niisugust nõuet, paigutatakse raadiotelegramm seitsmenda päeva lõpul (telegraafilise andmise päev mitte ühes arvatud) väljastamatute raadiotelegrammide hulka. Kui maajaam sai raadiotelegrammi üle anda 4-nda ja 7-nda päeva vahel, arvates telegraafilise andmise päevast (telegraafilise andmise päev mitte ühes arvatud), teatab ta sellest viivitamata lähteasutisele. Teatada tuleb ka sel juhul, kui maajaam andis raadiotelegrammi üle saatja poolt nõutud ootelhoiuaja jooksul.

§ 228. Raadiotelegrammi väljastamatute hulka paigutamise päevale järgneval hommikul teatab maajaam sellest lähteasutisele — maa- ja pardajaama takside tagasimaksmiseks saatjale.

§ 229. Paragrahvides 226 ja 227 tähendatud tähtaegade möödumisega ei arvestata, kui maajaam kindlasti teab, et liikuvjaam jõuab lähemal ajal tema tegevuspiirkonda.

Ka ei oodata ära tähtaegade möödumist, kui maajaamal on kindlasti teada, et liikuvjaam on jäädavalt lahkunud tema tegevuspiirkonnast. Kui maajaama arvates ükski teine maajaam, kes allub samale telegraafivalitsusele või eraseltsile nagu temagi, ei ole ühenduses kõnealuse liikuvjaamaga, tuleb maajaamal lugeda raadiotelegramm väljastamatuks ja teatada sellest lähteasutisele, kes peab informeerima saatjat. Vastasel korral peab maajaam sihitama selle raadiotelegrammi teisele maajaamale, kes oletatavasti on ühenduses selle liikuvjaamaga; see sihitamine võib toimuda siiski ainult tingimusel, et sellest ei teki ühtki lisamaksu.

§ 230. Kui maajaam ei saa raadiotelegrammi üle anda liikuvjaamale viimase jõudmise tõttu maajaama naabruses asuvasse sadamasse, tuleb raadiotelegramm toimetada vastava telegraafiasutise kaudu adressaadile kätte harilikus telegrammide väljastamise korras. Maajaam peab niisugusest üleandmisest ametteatega teatama lähteasutisele. Sel juhul on raadiotelegrammi saatjal õigus tagasi saada liikuvjaama taksi.

Kui raadiotelegrammi ei saada üle anda õhusõidukile viimase jõudmise tõttu mingisse lennusadamasse (sinna, kus ei asu üleandev õhusõidujaam) ja kui õhusõiduki peatus seal ületab teatud aja, võib õhusõidujaam raadiotelegrammi õhusõidukijaamale kätte toimetada muul teel. Sellest üleandest teatab ta lähteasutisele ametteatega. Sel puhul on saatjal õigus tagasi saada õhusõidukijaama taksi.

Raadiotelegramm võidakse väljastada õhusõidukijaamale lennusadamasse, kus asub õhusõidujaam, kes pidi toimetama üleandmist. Sel puhul informeerib õhusõidujaam sellest väljastamisest lähteasutist ametteatega ja lähteasutis maksab saatjale tagasi maajaama ja pardajaama taksid.

§ 231. Liikuvjaamad peavad olema vahetalitajaiks teistelt liikuvtalituse jaamadelt päritolevate või teistele liikuvtalituse jaamadele adresseeritud raadiotelegrammide vahetamisel, kui saatja nõuab seda. Vahepealsete liikuvjaamade arv on siiski piiratud kahega. Saatja peab liikuvjaamade vahetalitusel raadiotelegrammide edasi-üleandmise eest ette maksma tariifis ettenähtud lisamaksu. See maks on üks ning sama nii ühe kui ka kahe vahepealse liikuvjaama vahetalituse puhul; kahe jaama osavõtu korral jaotatakse see maks nende vahel pooleks. Selle korra järgi sihitatud raadiotelegrammid peavad kandma aadressi eel maksulist ametmärgest = RM = ehk = Edasi-üleandmine =.

§ 232. Kui saatja ei ole maksnud ühtki taksi edasi-üleandmise eest, võib maajaam, kes ei suuda otseteed saada ühendust sihtliikuvjaamaga, kellele raadiotelegramm on adresseeritud, kasutada raadiotelegrammi sihtkohta saatmiseks mõne teise liikuvjaama vahetalitust ainult siis, kui viimane nõus on maksuta edasi andma seda raadiotelegrammi.

See kord on kehtiv ka vastupidises suunas — liikuvjaamast maajaama üleandmisel.

Maksuta edasi-üleandev liikuvjaam kirjutab raadiotelegrammi pealmiku ette ametmärkme QSP... (liikuvjaama nimi).

§ 233. Et edasi-üleantud raadiotelegrammi võidakse lugeda sihtkohta päralejõudnuks, on tarvis, et kaudset teed kasutav jaam oleks saanud kas otseteed või kaudsel teel reglementaarse vastuvõtutõenduse liikuvjaamalt, kellele raadiotelegramm oli adresseeritud, või vastaval juhul maajaamalt, kelle kaudu raadiotelegramm tuli sihitada.

§ 234. Kui ühenduse raskuse tõttu liikuvtalituses üleantava raadiotelegrammi vastuvõtt on kaheldav ja kui kolmekordne üleandmine on tagajärjetuks jäänud, hoitakse raadiotelegramm alal ja oodatakse üleandmise teostamiseks soodsat juhist. Kui aga üleandejaam arvab, et tal võimatuks osutub 24 tunni jooksul uuesti ühendusse astuda vastuvõtijaamaga, talitab ta järgmiselt:

- 1) Kui üleandejaam on liikuvjaam —
teatab ta saatjale viivitamata tema raadiotelegrammi mitteüleandmise põhjuse. Saatja võib sel puhul nõuda:
 - a) ära makstes tariifis ettenähtud maksu, et raadiotelegramm üleantaks mingi teise maajaama või teiste liikuvjaamade vahetalt;
 - b) et raadiotelegramm alal hoitaks, kuni avaneb võimalus selle üleandmiseks ilma taksi suurendamiseta;
 - c) et raadiotelegramm annulleeritaks.
- 2) Kui üleandejaam on maajaam —
talitab ta käesoleva määrustiku §§ 226—229 eeskirjade järgi.

§ 235. Liikuvtalituses on lubatud ka raadiokaugeühendused, s. t. raadiotelegrammide vahetus maajaama ja tema piirkonnast väljaspool asuvate liikuvjaamade vahel, kui ka liikuvjaamade endi vahel. Raadiokaugeühenduste talitus seatakse sisse tarviduse järgi Postitalituse direktori korraldusel.

§ 236. Raadiotelegrammide üleandmine raadiokaugeühenduste talituses võib toimuda aeglase vastuvõtutõendusega (*accusé de réception différé*) või ka ilma vastuvõtutõenduseta.

§ 237. Kui aeglase vastuvõtutõendusega raadiokaugeühenduste talituses üleandev maajaam ei ole viie päeva jooksul saanud vastuvõtutõendust tema poolt üleantud raadiotelegrammi vastuvõtu kohta, peab ta sellest teatama raadiotelegrammi lähteasutisele.

§ 238. Kui raadiokaugeühenduste talitustes tekib kahtlus üleantud raadiotelegrammi mingi osa kohta, tuleb kirjutada adressaadile väljaantavale raadiotelegrammi blanketile märges „*réception douteuse*“ ehk „vastuvõtt kaheldav“ ja kaheldavad sõnad või sõnade rühmad alla kriipsutada. Kui sõnad puuduvad, jäetakse tühjaks kohad, kus need sõnad peaksid olema.

§ 239. Adressaadile väljastatavas raadiotelegrammis tähendatakse peale sisu ja harilikude ametimärkmete veel vastaval korral ka maajaama nimetus, kelle kaudu raadiotelegramm saadi.

§ 240. Mere-raadiokirju on lubatud vahetada laevajaamade ja rannajaamade vahel raadioelektrilisel teel alljärgnevalt tingimusil:

- 1) mereraadiokirjad sihitatakse maal edasi kas kogu teel või ühel teesosal hariliku või lend-postiga, või kogu teel telegraafiga; viimasel juhul peetakse kinni tähtaegadest, mis on ette nähtud euroopa või euroopa-välise liikimiskorra kiritelegrammide kohta;
- 2) mere-raadiokirjade kohta ei ole liikuvtalituses lubatud edasi-üleandmist (= RM =);

- 3) mere-raadiokirjade vahetus on lubatud ainult eesti posti-telegraafi-telefoni asutiste ja eesti rannajaamaga ühendust pidavate laevajaa- made vahel. Teiste maadega mere-raadiokirjade vahetamine võib teoneda erikokkuleppel nende maadega;
- 4) mere-raadiokirjad kannavad aadressi ees maksulist ametmärget = SLT =;
- 5) mere-raadiokirjade postiteel edasisaatmisel on lubatud veel maksu- lised ametmärkmad = RP_x =, = PR =, = GP =, = GPR = ja = PAV =;
- 6) kui maal sihitamine toimub telegraafiteel, on lubatud ainult järgmised maksulised ametmärkmad: = RP_x =, = GP =, = TR =, = LX = ja = Réexpédié de x =;
- 7) mere-raadiokirja aadress peab võimaldama telegrammi kättetoimeta- mist ilma otsimiseta või järelepärimisteta. Maal telegraafilisel edasi- saatmisel on lubatud kokkuleppe- või lühendatud (eri-) aadressid;
- 8) mere-raadiokirjade teksti koostamise kohta kehtivad Telegraafi- määrustiku eeskirjad;
- 9) mere-raadiokirjad antakse raadioelektrilisel teel üle pärast liht- era- raadiotelegramme; need mereraadiokirjad, mida pole saadud üle anda 24 tunni jooksul pärast telegraafi andmist, antakse üle liht- era- raadiotelegrammide hulgas;
- 10) mere-raadiokirjade eest võetakse tariifikohast maksu vähemalt 20 sõna eest.

§ 241. Raadiotelefonilisi kõnelusi võidakse pidada:

- 1) Eestis asuvast abonent-kõnekohast mingi eesti maajaama piirkonnas asuva eesti või välismaalise liikuv- (laeva- või õhusõiduki) jaamaga, või ümberpöörduvalt;
- 2) Eestis asuvast abonent-kõnekohast mingi välismaa maajaama piir- konnas asuva eesti või välismaalise liikuvjaamaga või ümberpöörduvalt;
- 3) mingi eesti maajaama piirkonnas asuvast liikuvjaamast välismaa abonent-kõnekohaga või välismaa maajaama piirkonnas asuva liikuv- jaamaga, või ümberpöörduvalt;
- 4) liikuvjaamade endi vahel vahetumalt, ja
- 5) maajaamade endi vahel vahetumalt.

Avalikkudest kõnepunktidest raadiotelefonilisi kõnesid ei võimaldata.

§ 242. Raadiotelefonilises liikuvtalituses on lubatud:

- 1) kiir-riigikõned;
- 2) kiir-erakõned;
- 3) liht-riigikõned;
- 4) ametikõned (ainult sisemaalises läbikäimises);
- 5) liht-erakõned;
- 6) teenistuslikud kõned (ainult rahvusvahelises läbikäimises);
- 7) postikõned (ainult sisemaalises läbikäimises).

Teenistuslikke, posti- ja ametikõnesid võidakse pidada Telefonimäärus- tikus toodud alustel.

Peale selle on raadiotelefonilises talituses lubatud järgmised erinõuded (eritalitused):

- 1) eelteatega kõned (V-kõned),
- 2) kõnelekutsega kõned (XP-kõned) ja

3) maksulised ametlikud järelepärimised (ainult telefonivõrguliinide ulatuses).

§ 243. Inimelu ja navigatsiooni julgeolekusse puutuvail raadiotelefonilistel kõnelustel (MAYDAY, PAN ja SÉCURITÉ-kõned) on üleandmisel absoluutne eesõigus. Traadikaudsel üleandmisel on raadiotelefonilistel kõnelustel eesõigus samaliigiliste traaditelefoniliste kõneluste ees.

Maajaama ja liikuvjaama vahelises raadiotelefonilises läbikäimises võimaldatakse raadiokõned kõnetellimise maalt maajaama saabumise (ajalises) järjekorras, vaatamata kõneliigile.

§ 244. Abonentkõnekohast liikuvjaamaga raadiotelefoniliste kõnede nõudmisel peab kõne nõudja teatama järgmised andmed:

- 1) oma kõnekoha telefoni numbri ja tarbekorral ka nimetuse;
- 2) nõutava liikuvjaama nimetuse ja kutsungmärgi;
- 3) maajaama, mille piirkonnas nõutav liikuvjaam asub, ja
- 4) kõneliigi.

Liikuvjaamast abonentkõnekohaga raadiotelefonilise kõne nõudmisel peab liikuvjaam teatama maajaamale:

- 1) oma nimetuse ja kutsungmärgi;
- 2) sihtkoha keskjaama nimetuse;
- 3) nõutava kõnekoha telefoninumbri ja nõutaval korral ka nimetuse, ja
- 4) kõneliigi.

Raadiotelefonilises liikuvtalituses tuleb maajaamade või liikuvjaamade nimetused üles anda nii, nagu need on tähendatud rahvusvahelises nomenklatuuris. Nende andmete täpsuse eest vastutab kõne nõudja.

Kui kõne nõudjal pole teada liikuvjaama kutsungmärk, võib ta seda küsida ametliku järelepärimisega maajaamast.

§ 245. Raadiotelefonilise liht-erakõne ja ametikõne kestus on piiratud 12 minutiga, kui on nõudmisi sama liigi või kõrgema liigi kõne peale. Riigi- ja kiirkõnede kestus on piiramata.

§ 246. Kõne tellimisel võib kõne nõudja teatada kellaaja, millest peale kõne nõudmisele käiku ei tule anda ja nõudmine tühistatuks lugeda, kui kõne-
saamise järjekord selleks ajaks tema kätte ei tule. Kõne nõudja võib nõudmise tühistada ka pärast seda aega, ilma et temalt maksu võetaks, kuni lähtekeskjaam pole talle teatanud kõne jaoks ühenduse valmisseadmisest.

§ 247. Raadiotelefonilisel teel liikuvjaamadele ühesuunaliselt ülevantavad sõnumid või telegrammid jagunevad:

- 1) CQ-teadeteks, s. t. „kõigile adresseeritud teadeteks“ ja
- 2) kindlatele adressaatidele määratud telegrammideks.

§ 248. Liikuvjaamadele raadiotelefonilisel teel antavate CQ-teadete sisuks võivad olla inimelu, laeva, õhusõiduki või mingi muu sõiduki julgeoleku huvides saadetakse teated ja sõnumid, samuti ka meteoroloogilised sõnumid ning jää- ja navigatsiooniteated.

Liikuvtalitustel CQ-teated antakse maajaamade poolt kõigile maksuta vastuvõtmiseks. Üksikasjalikud andmed nende teadete üleandmise kohta leiduvad rahvusvahelises eritalitusliikude jaamade nomenklatuuris.

§ 249. Kindlatele adressaatidele määratud raadiotelegrammide raadiotelefonilist üleandmist teostatakse ainult sisemaalises talituses ja ühes suunas nimelt maalt liikuvjaamadele.

Selle ühesuunalise raadiotelefonilise talituse ülesandeks on Eestist saadetaksete raadiotelegrammide üleandmine eesti liikuvjaamadele, kes on varustatud vaid raadio-vastuvõtuseadmega.

§ 250. Raadiotelegrammide üleandmine raadiotelefoni teel liikuvjaamadele sünnib saatjate nõudel ja riskil.

Maajaama poolt korrapäraselt üleantud, kuid siht-liikuvjaama poolt mitte vastuvõetud ühesuunaliste raadiotelefoniliste raadio-telegrammide eest saatjailt sissenõutud maksusid tagasi ei maksta.

§ 251. Maajaamade omavaheliste raadiotelefoniliste kõneluste talitus on lubatav ainult hädasõnumite, inimelu, laeva või õhusõiduki julgeoleku sõnumite ning ametteadete vahetamiseks ja navigatsiooni kindlustamiseks vajaliste teadete üleandmiseks, kui ka ühenduse teostamiseks traadikaudse ühenduse rikke puhul.

Mainitud talituse teostamisel tuleb käia liikuvjaama ja maajaama vahelise raadiotelefonilise läbikäimise kohta kehtiva üldise korra kohaselt.

§ 252. Liikuvjaamadel on keelatud levitada üldiselt publikule otseseks vastuvõtuks määratud raadiofoonilisi saateid.

§ 253. Kõik maa- ja liikuvjaamad on kohustatud käsitama raadio-telegrammide ja raadiotelefoniliste kõneluste maksustamiseks vajalikke takse.

Liikuvjaamade raadiooperaatorid peavad teadma raadiotelegrammide ja raadiotelefoniliste kõnede maksustamiseks tarvilikke tariife. Tarviduse korral võivad nad siiski paluda takside kohta teateid maajaamadelt. Maajaamade poolt teatatavad taksimäärad on välismaalises läbikäimises väljendatud kuldfrankides ja santiimides, sisemaalises läbikäimises — kroonides ja sentides.

17. peatükk.

Inimelu ja navigatsiooni julgeoleku talitus.

§ 254. Inimelu ja navigatsiooni julgeoleku talituse alla kuuluvad:

- 1) hädasignaali,
- 2) alarmsignaali,
- 3) hädakutsed,
- 4) hädasõnumid,
- 5) hädatrafik,
- 6) sõnumid, millele eelneb kiirvajadus-signaali,
- 7) sõnumid, millele eelneb julgeoleku-signaali.

§ 255. Raadiotelegraafilisel üleandmisel on hädasignaali märkide rühm (SOS), raadiotelefonilisel üleandmisel — sõna MAYDAY (mis vastab ütluse „m'aider“ — mind aitama — prantsuskeelsele hääldamisele).

Nende hädasignaalidega teatakse, et laev, õhusõiduk või mingi muu sõiduk, millel asub hädasignaali saatev jaam, on tõsise ja peatse hädahohtu ähvarduse all ja palub viivitamata abi.

§ 256. Alarmsignaali koosneb ühe minuti jooksul üleantavast kaheistkümnest kriipsust, kusjuures iga kriipsu vältus on neli sekundit ja kahe kriipsu intervalli vältus üks sekund. Seda signaali võib saata kas käsitsi või automaataparaadiga.

Iga laevajaam, mis töötab astmikus 365—515 kts/s (822—583 m) ja millel pole automaat-alarmsignaali saatmiseks automaataparaati, peab olema varustatud kellaga, mis selgesti osutub sekundeid ja millel on minuti jooksul ühe ringi tegev ja sekundeid selgesti eraldav osuti. See kell peab olema paigutatud töölauale hästi nähtavale kohale, et operaator võiks seda pilguga jälgides raskuseta anda alarmsignaali erinevatele põhisignaalidele nende täpsust pikkust.

§ 257. Alarmsignaali ainsaks otstarbeks on panna funktsioneerima automaat-alarmaparaate. Seda signaali võib tarvitada ainult teatamiseks, et kohe järgneb hädakutse, või hädasõnum, või mingi rannajaama poolt saadetav kiire tsüklooniteade.

§ 258. Hädakutse koosneb kolm korda üleantavast hädasignaalist, sõnast „de“ ja hädasoleva jaama kolm korda üleantavast kutsungmärgist. 500 kts/s (600 m) raadiotelegraafiliselt saadetavale hädakutsele eelneb alarmsignaali.

Kui olukord võimaldab, lahutatakse hädakutse algus alarmsignaali lõpust kaheminutilise vaikusega.

Hädakutset ei tohi adresseerida teatud ühele jaamale ja see ei vaja vastuvõtutõendust.

§ 259. Hädasõnum sisaldab hädakutse, millele järgnevad hädasoleva laeva, õhusõiduki või sõiduki nimi ning andmed selle asukoha, häda iseloomu ja palutava abi iseloomu kohta, ning tarviduse korral ka muud andmed, mis võivad kergendada abistamist.

§ 260. Hädasõnumi puhul, kui on tegemist merel asuva laeva või mere kohal asuva õhusõidukiga, tuleb hädasoleva sõiduki asend väljendada laius- ja pikkuskraadides Greenwichi järgi, tarvitades kraadide ja minutite jaoks arvusid, millele järgneb üks sõnadest NORTH või SOUTH ning üks sõnadest EAST või WEST. Kraadid lahutatakse minuteist punktiga. Ühtlasi võib anda ka täpsa peilungi ja kauguse meremiilides mõne tuntud geograafilise punkti suhtes.

Maa kohal lendav õhusõiduk teatab oma asendi ühes lähima koha nimetusega ja oma ligikaudse kaugusega sellest kohast; kaugusele järgneb, vastavalt juhtumile, üks sõnadest NORTH, SOUTH, EAST või WEST või sõnad, mis näitavad vahepealseid ilmakaari.

§ 261. Hädakutse ja hädasõnum saadetakse välja ainult liikuvjaama kandva sõiduki juhi või sõiduki eest vastutava isiku käsul.

§ 262. Hädasõnum tuleb korrata vaheaegadega, kuni saadakse vastus, ja nimelt vaikuse perioodidel (iga tunni 15. ja 45. minutil). Need vaheajad aga peavad olema küllaldaselt pikad, et kutsele vastama valmistuvad jaamad jõuaksid käima panna oma saateaparaadid.

Kui hädasolev sõiduk ei saa vastust oma hädasõnumile, mille ta on saatnud raadiotelegraafiliselt 500 kts/s (600 m) lainel, või raadiotelefoniliselt 500 kts/s (600 m) või 1650 kts/s (181,8 m) lainel, võib ta korrata sõnumit igal teisel lainel, millega arvab saavat äratada tähelepanu.

Ka alarmsignaali võidakse korrata, kui tarvis.

§ 263. Iga liikuvjaam, kes saab teada, et teine liikuvjaam on hädas, võib ka ise üle anda selle jaama suhtes hädasõnumi, tingimusega, et:

- 1) hädasolev jaam ise ei suuda seda üle anda;
- 2) vahetalitavat jaama kandva sõiduki juht (või tema asetäitja) otsustab, et teiste abi on tarvilik.

§ 264. Jaamad, kes võtavad vastu hädasõnumi liikuvjaamalt, mis kahtlemata asub nende naabruses, peavad viivitamata teatama selle kättesaamisest, hoolitsedes, et nad ei segaks teiste jaamade poolt teostatavat vastuvõtuteate üleandmist.

Kui hädakutsele ei eelnenud automaatset alarmsignaali, võivad need jaamad selle signaali üle anda jaama juhi loal.

§ 265. Jaamad, kes võtavad vastu hädasõnumi liikuvjaamalt, mis kahtlemata ei asu nende naabruses, peavad enne vastuvõtuteate andmist laskma mööduda lühikese ajajärgu, et võimaldada lähemalolevatele laevadele segamata vastata hädasolevale liikuvjaamale ja anda vastuvõtuteadet.

§ 266. Hädasõnumi vastuvõtutõendus antakse järgmiselt: hädasoleva liikuvjaama kutsungmärk (kolm korda), sõna „de“, vastuvõttu tõendava jaama kutsungmärk (kolm korda), rühm RRR ja hädasignaali.

§ 267. Hädasõnumi vastuvõtutõenduse andmise juures peab iga liikuvjaam laevajuhi või tema asetäitja käsul teatama, niipea kui võimalik, järgmised andmed järgmises järjekorras: oma nime, oma asendi 260. paragrahvis näidatud kujul ja maksimaalse kiiruse, millega ta suundub hädasoleva sõiduki (laeva, lennuki jne.) poole. Enne selle teate üleandmist ta peab veenduma, et ta ei sega teisi jaamu, kes võivad ennem abi anda hädasolevale sõidukile.

§ 268. Iga liikuvtalituse jaam, kes kuuleb hädasõnumit, mille kohta pole kohe antud vastuvõtu tõendust, ja ise ei ole võimeline teostama abiandmist, peab tarvitusele võtma kõik abinõud, et äratada nende liikuvtalituse jaamade tähelepanu, kes võivad abi anda.

Selleks võidakse jaama juhi korraldusel korrata hädakutset või hädasõnumit. Kordamisele eelneb üldiselt automaatse alarmsignaali üleandmine. Alarmsignaali üleandmise ja hädakutse (või sõnumi) kordamise vahele jäetakse küllaldane ajavahemik, et liikuvjaamad, kus ei peeta alatist valvet ja kus automaatne alarmaparaat andis alarmsignaali, jõuaksid kuulamisele asuda. Hädakutse (või sõnumi) kordamine teoneb täie võimsusega kas hädalainel või teisel häda puhul tarvitatavail laineil. Ühtlasi võetakse tarvitusele kõik abinõud teate andmiseks võimudele, kes võivad olla kasulikud abiandmises.

Jaam, kes kordab hädakutse või hädasõnumi, lisab selle lõppu sõna „de“, millele järgneb kolm korda tema oma kutsungmärk.

§ 269. Hädatrafiku hulka kuuluvad kõik sõnumid, mis käsitlevad hädasolevale liikuvjaamale vajalikku viivitamata abiandmist.

Hädatrafiku iga raadiotelegramm peab sisaldama hädasignaali, mis eelneb kutsungile ja korratakse pealmiku alguses.

§ 270. Hädatöö juhtimine kuulub hädasolevale liikuvjaamale või sellele liikuvjaamale, kes tema eest (§ 263) saatis välja hädakutse. Need jaamad võivad jätta hädatöö juhtimise ka mõnele teisele jaamale.

§ 271. Kõik raadiojaamad, kes võtavad osa liikuvtalitusest, peavad absoluutse eesõigusega vastu võtma hädakutseid, hädasõnumeid ja hädatrafikut, hoolimata sellest, kust need on pärit; nad peavad samuti viivitamata vastama niisugustele kutsetele ja astuma kõik võimalikud sammud abiandmiseks, kuivõrd hädakutse seda nõuab.

Telegraafilise üleande kiirus ei tohi häda juhul üldiselt ületada 16 sõna minutis.

§ 272. Hädasolevate laevade jaamadel tuleb kasutada rahvusvahelist hädalainet, nimelt 500 kts/s (600 m), eelistatavalt A₂- või B-tüüpi. Laevajaamad, kes ei saa saata rahvusvahelisel hädalainel, kasutavad oma normaalset kutsunglainet.

Hädasolevad õhusõidukid peavad hädakutse üle andma nende maa- või liikuvjaamade valvelainel, kes võivad talle abi anda. Kui kutse saadetakse meresõidujaamadele, tuleb kasutada hädalaineid või nende jaamade valvelaineid.

Raadiotelefonijaamaga varustatud laevad peavad üle andma hädakutse 1650 kts/s (182 m) lainel.

Iga hädas oleva sõiduki jaam võib siiski kasutada ka ükskõik milliseid abinõusid tähelepanu äratamiseks, oma asendi teatamiseks ja abi saamiseks.

§ 273. Hädatrafiku tervel kestusel on kõigile jaamadele, kes on teadlikud sellest trafikust, kuid ei võta sellest osa, keelatud:

- 1) kasutada hädalainet (500 kts/s — 600 m) või laineid, millel teoneb hädatrafik;
- 2) kasutada B-tüüpi laineid.

§ 274. Liikuvtalituse jaam, kes jälgib hädatrafikut, võib pärast hädatrafiku korraldamist jätkata oma normaalset talitust järgmistel tingimustel:

- 1) ta ei tohi tarvitada eelmises (273) paragrahvis tähendatud laineid;
- 2) ta võib kasutada A₁-tüüpi laineid, arvatud välja need, mis võiksid segada hädatrafikut;
- 3) ta võib kasutada A₂- või A₃-tüüpi laineid ainult liikuvtalitusele määratud astmikes, mis ei sisalda hädatrafiku jaoks tarvitavat sagedust [500 kts/s (600 m) lainet ümbritsev astmik ulatub 385—550 kts/s (779—545 m)].

§ 275. Hädasignaali või hädakutset kuuldes peavad kõik liikuv- ja maajaamad (ka sõjaväelised) viivitamata katkestama igasuguse üleandmise, mis võiks segada hädakutseid või hädasõnumeid, ning jälgima hädatrafikut, ka siis, kui nad ise ei võta sellest osa.

Samuti peavad raadiolevi- ja erakatse- ning amatöörjaamad viivitamata katkestama saatmise, kui nad kuulevad hädasignaali või hädakutset või kui nad saavad riigiraadiojaamalt või postiametkonna asutiselt sellekohase hoiatuse.

§ 276. Iga liikuvtalituse jaam, kes viibib hädasoleva laeva, õhusõiduki või muu sõiduki läheduses, võib, kui ta selle paratamatuks peab, sundida vaikima kas kõiki liikuvtalituse jaamu selles piirkonnas, või ühtainsat jaama, kes segab hädatrafikut. Mõlemal juhul kasutatakse reglementaarset lühendit QRT, millele järgneb sõna DETRESSE või HÄDA. Need märkused adresseeritakse kas „kõigile“ (CQ) või ainult ühele jaamale, vastavalt juhule.

Lühendi QRT tarvitamine tuleb võimalikult jätta hädasoleva laeva või hädatrafikut juhtiva jaama hooleks.

§ 277. Kui hädasolev jaam ise tahab sundida vaikima teisi jaamu, talitab ta eelmises (276) paragrahvis kirjeldatud menetlust, asendades sõna „DETRESSE“ või „HÄDA“ hädasignaaliga ...----... (SOS).

§ 278. Kui hädatöö on lõpnud või kui vaikusepidamine enam tarvilik ei ole, saadab jaam, kelle käes oli selle töö juhtimine, hädalainel ja, kui vaja, hädatrafikuks kasutatud lainel, sõnumi, mis kannab aadressi CQ ja mis näitab, et hädatöö on lõpnud. Sel sõnumil peab olema järgmine kuuju:

Hädasignaali, kutsungmärki CQ (kolm korda), sõna „de“, sõnumit üleandva jaama kutsungmärki (üks kord), sõnumi telegraafide andmise kellaaeg, hädasõlnud liikuvjaama nimi ja kutsungmärki, lühend „QUM“.

§ 279. Iga liikuvjaama juht või tema asetäitja, kes on andnud hädasignaali või hädakutse ja selle järele loeb abi ülearuseks, peab viivitamata teatama sellest kõigile raadiojaamadele, kes asuvad tema liikuvjaama tegevuse piirkonnas. Selle teate admise järel peab liikuvjaam veenduma, kas kõik raadiojaamad, kes andsid talle hädakutse vastuvõtutõenduse, on aru saanud sellest teatest. Kui abist loobumise teate peale pole saadud kviitungit,

peab ta välja kutsuma vastava jaama ja küsima, kas teade on hästi vastu võetud.

§ 280. Kiirvadjadussignaal raadiotelegraafilises talituses koosneb rühma XXX kolmekordsest kordamisest. See tuleb anda üle nii, et iga rühma tähed ja üksteisele järgnevad rühmad oleksid üksteisest hästi lahus. Signaal saadetakse kutsungi ees.

Kiirvadjadussignaal raadiotelefonilises talituses koosneb kolm korda korratud väljendusest PAN (mis vastab sõna „panne“ prantsuskeelsele hääldamisele); see saadetakse kutsungi ees.

§ 281. Kiirvadjadussignaal tähendab, et kutsuval jaamal on anda üle väga kiire sõnum, mis puutub laeva, õhusõiduki või mõne muu sõiduki julgeolekusse, või mõne pardal asuva või pardalt nähtava isiku julgeolekusse.

Õhusõidutalituses tarvitatakse kiirvadjadussignaali PAN raadiotelegraafias ja raadiotelefoonias selleks, et tähendada, et signaali saatev õhusõiduk on raskusis ja sunnitud maanduma (või veele laskuma), kuid ei vaja viivitamata abiandmist. Sellele signaalile peab võimalikult järgnema sõnum täiendavate andmetega.

§ 282. Kiirvadjadussignaalil on eesõigus kõigi teiste sõnumite ees, välja arvatud hädasignaalid. Kõik liikuvjaamad või maajaamad, kes seda kuulevad, peavad hoolitsema selle eest, et nad ei segaks kiirvadjadussignaalile järgneva sõnumi üleandmist.

§ 283. Kiirvadjadussignaali tarvitamisel peavad sõnumid, millele see signaal eelneb, olema koostatud lihtkeeles, välja arvatud laevade vahel või laeva- ja rannajaama vahel vahetatavate arstlikkude nõuannete sõnumid.

§ 284. Liikuvjaamad, kes kuulevad kiirvadjadussignaali, peavad jääma kuulama vähemalt kolme minuti jooksul. Selle ajajärgu möödumisel ja kui mingit kiirvadjadussõnumit pole kuulnud, võivad nad jätkata oma normaalset talitust.

Maa- ja liikuvjaamad aga, kes on ühenduses teisil laineil kui kiirvadjadussignaali ja sellele järgneva kutsungi üleandmiseks kasutatav laine, võivad peatumata jätkata oma normaalset töötamist, kui pole tegemist „kõigile“ (CQ) aadressitud teatega.

§ 285. Kiirvadjadussignaali võib üle anda ainult liikuvjaama kandva sõiduki juhi või sõiduki eest vastutava isiku korraldusel.

§ 286. Kui kiirvadjadussignaali kasutati enne kõigile jaamadele määratud sõnumi üleandmist, mis puutus seda sõnumit vastuvõtivate jaamade poolt astuda tulevaisse sammudesse, peab saate eest vastutav jaam tühistama selle sõnumi niipea kui ta teab, et sellele pole enam tarvis käiku anda. See tühistamissõnum peab niisamuti olema aadressitud „kõigile“ (CQ).

§ 287. Julgeolekusignaal raadiotelegraafilises talituses koosneb rühma TTT kolmekordsest kordamisest. See tuleb anda üle nii, et iga rühma tähed ja üksteisele järgnevad rühmad oleksid üksteisest hästi lahus. Signaalile järgneb sõna „de“ ja seda saatva jaama kutsungmärk kolm korda.

Julgeolekusignaal raadiotelefonilises talituses koosneb kolm korda korratavast sõnast „SÉCURITÉ“ (mis vastab sõna „sécurité“ prantsuskeelsele hääldamisele).

§ 288. Julgeolekusignaal tähendab, et seda saatev jaam hakkab andma üle navigatsiooni julgeolekusse puutuvat sõnumit või tähtsaid meteoroloogilisi hoiatusi sisaldavat sõnumit.

Julgeolekusignaal ja sellele järgnev sõnum antakse üle hädalainel või ühel laineist, mis häda juhul on lubatud tarbekorral tarvitada (§ 272).

§ 289. Meresõidu liikuvtalituses, väljaspool kindlat kellaaega üleantavaid sõnumeid, peab julgeolekusignaal üle antama esimese ettetuleva vaikuseperioodi lõpu poole ning sõnum saadetakse kohe pärast vaikuseperioodi.

Meteoroloogiliste hoiatussõnumite, tsükloonide ja tormide hoiatus-teadete, hädaohklikkude jää ja vrakkide olemasolu teadete ning igasugustesse muudesse, navigatsiooni ähvardavatesse hädaohkudesse puutuvate teadete juhul peab julgeolekusignaal ja sellele järgnev sõnum antama üle viivitamata, kuid need tulevad korrata järgneval esimesel vaikuseperioodil.

§ 290. Kõik jaamad, kes julgeolekusignaali kuulevad, peavad jääma kuulama selle signaali saatmise lainel, kuni sõnum, millele eelneb see signaal, on lõpetatud. Peale selle nad peavad pidama vaikust igal lainel, mis võiks segada seda sõnumit.

§ 291. Hädasignaal, hädakutse, hädasõnum ja julgeolekusignaal tuleb anda CQ-teatena, s.t. kõigile.

Eesti maajaamad, kes kuulevad hädakutset või hädasõnumit, peavad selle sisu viivitamata edasi teatama:

1) laevade suhtes —

a) Veeteede Talitusele;

b) päästeseltsidele;

c) hädasoleva sõiduki omanikule, selle volinikule või peremehele maksuta teatena (postikõnena) telefoniteel, kui maajaamale on teada sõiduki omaniku, peremehe või nende voliniku isik, kui see asub riigi piirides ja kui selline teatamine võimalikuks osutub;

2) lennukite suhtes —

a) lähemale lennujaamale;

b) Teedeministeeriumile.

Eesti maajaamad, kes võtavad vastu hädakutse, peavad selle viivitamata edasi andma raadiotelegraafi ja ka raadiotelefoni teel ka kõigile laevajaamadele ja peale selle informeerima hädakutsest ka Riigi Ringhäälingut, kes kohe levitab selle teate ringhäälingus.

§ 292. Juhul, kui kiirvajadussignaali kasutatakse liikuvjaama poolt, peab see üldise reegli kohaselt aadressitama teatud jaamale, välja arvatud 281. paragrahvi 2. lõigus ettenähtud juhud.

§ 293. Julgeolekusõnum peab viivitamata teatatama jaama poolt, kes selle vastu võttis: laevade suhtes — Veeteede Talitusele ja Mereside ülemale, lennukite suhtes — lennujaamadele ja Teedeministeeriumile.

§ 294. Laevajuhid neil laevadel, mis on varustatud raadiotelegraafilise seadmega ja sõidavad Balti meres, on kohustatud teatama nende raadiojaamade tööpiirkonnas leiduvaile laevadele kui ka lähimale rannajaamale andmed, mis puutuvad navigatsiooni takistustesse, väliste tulelaevade või tulepoiude lahtipääsmistesse, tähelepandud miinidesse või teistesse nende poolt tehtud tähtsaisse tähelepanekuisse.

Nende teadete laialisaatmine vastava laevajaama poolt toimub CQ-adresseeritud julgeolekusõnumina. Teade peab olema kokku seatud lihtkeelses ja sellele peab eelnema julgeolekusignaal.

Niipea kui laev jõuab Eesti rannajaama tööpiirkonda, annab ta sam a julgeolekusõnumi üle ka sellele jaamale.

§ 295. Õhusõidu julgeoleku ja lennuühenduse korrapärasuse kindlustamiseks vajalikkude raadiotelegrammide, raadiokõneluste ja teadete alla kuuluvad, peale 254. paragrahvis loendatute, veel järgmised sõnumid:

- 1) õhusõitjaile antavad navigatsiooniteated;
- 2) meteoteated (OBS);
- 3) õhusõidu ekspluatatsiooni teated;
- 4) õhusõidukite lähtumise (QAD) ja saabumise (QAA) teated;
- 5) õhusõidukite asendi teated (QTH), ja
- 6) kohtade tellimise teated.

§ 296. Käesolevas peatükis ettenähtud inimelu ja navigatsiooni julgeoleku teadete talituse korra kohta annab Postitalituse direktor juhtnõõrid kokkukõlas kehtivate rahvusvaheliste mere- ja õhusõidu raadiotalituse määrustega.

18. peatükk.

Eritalitused.

§ 297. „Eritalituseks“ nimetatakse teleühenduse talitust, mis toimub mõnesuguseks kindlapiiriliseks üldkasulikuks otstarbeks ja pole avatud üldtarvituslikuks läbikäimiseks.

Eritalituse liiki kuuluvad:

- 1) raadiopeilungi (raadiogoniomeetiline) talitus;
- 2) raadiomajakate talitus;
- 3) meteoroloogiline talitus;
- 4) mere- ja õhusõiduteated;
- 5) mitme sihtkohaga raadiotelegrammid;
- 6) CQ-ajakirjanduslikud teated jm.

Eritalitused seatakse sisse ja neid toimetatakse raadiojaamades tarviduse järgi Postitalituse direktori korraldusel. Andmed sääraseid eritalitusi toimetavate raadiojaamade kohta avaldatakse vastavais rahvusvahelisis nomenklatuures.

§ 298. Raadiogoniomeetrilises talituses määratakse raadiogoniomeetriste jaamade poolt eriparaatide abil kindlaks teiste jaamade saadete suund või geograafiline asend.

§ 299. Raadiogoniomeetiline normaalne laine meresõidu talituses on 375 kts/s (800 m). Kõik raadiogoniomeetrilised rannajaamad peavad saama seda kasutada. Peale selle peavad nad olema suutlikud peilima 500 kts/s (600 m) peal toimetatavaid saateid, eriti häda-, alarm- ja kiirvajadussignaalide peilimiseks.

§ 300. Õhusõidukijaam, kes soovib saada peilungit, peab kutsuma raadiogoniomeetrist jaama lainel, mis on määratud õhusõiduki lennuteele. Igal juhul aga, kui õhusõidukijaam viibib rannajaamade läheduses ja nõuab neilt peilungit, peab ta kasutama nende rannajaamade valve sagedusi.

§ 301. Raadiomajakate talituse all mõistetakse raadiomajakate poolt saadetavate raadioelektriliste või allvee-akustiliste signaalide abil laevajaamadele goniomeetriga hea mõõtmise võimaldamist. Need signaalid peavad olema valitud nii, et ei tekiks mingisugust kahtlust vahetegemisest kahe või mitme raadiomajaka vahel.

§ 302. Raadiomajakatena võidakse mere- ja õhusõidu huvides kasutada:

- 1) pärisraadiomajakaid, mis asuvad kindlal maal või alatiselt ankrus seisvail laevadel; need raadiomajakad võivad olla ringsaatega või suundsatega;

- 2) kindeljaamu, rannajaamu või õhusõidujaamu, mis on määratud töötama raadiomajakatena liikuvjaamade nõudmisel.

§ 303. Meresõidu pärisraadiomajakad peavad kasutama laineid 290—320 kts/s (1034—938 m) astmikus, õhusõidu pärisraadiomajakad aga laineid 350—365 kts/s (857—822 m) astmikus, samuti ka õhusõidu rahvusvaheliste organisatsioonide poolt valitud teatud laineid 255—290 kts/s (1176—1034 m) ja 395—415 kts/s (759—723 m) astmikes.

Mere- ja õhusõidu suundraadiomajakad, mis on väikese võimsusega ja mille saateulatus ei ületa umbes 50 km, võivad peale selle kasutada laineid 1560—1630 kts/s (192,3—184,0 m) ja 1670—3500 kts/s (179,6—85,71 m) astmikes.

Pärisraadiomajakaile on keelatud tarvitada B-tüüpi lainet.

Teised raadiomajakatena töötavad jaamad võivad kasutada oma normaalset sagedust ja normaalset saatetüüpi.

§ 304. Riik ei võta enda peale mingit vastutust raadiogoniomeetriliste jaamade poolt või raadiomajakate saatete järgi toimetatud ebatäpsate peilungite tagajärgede eest.

§ 305. Meteoroloogilisteks raadiotelegrammideks ja sõnumiteks loetakse observatooriumide ja nende vaatluspunktide poolt antavad:

- 1) sünoptilised meteoroloogilised sõnumid, s.t. teatud piirkonna kohta käivad ülevaatlilikud ilmteated;
- 2) ilmaennustusteated;
- 3) meteoroloogilised üldolukorra sõnumid;
- 4) meteoroloogilised hoiatussõnumid (tormide ja tsükloonide lähenemisest jne.), ja
- 5) kellaajasignaalid.

§ 306. Meteoroloogiliste raadiotelegrammide ja sõnumite ning jää- ja navigatsiooniteadete raadioteel vahetamise kord määratakse kindlaks Postitalituse direktori poolt kokkuleppel asjast huvitatud asutistega.

Nende sõnumite ja teadete üleandmise kiirus peab olema niisugune, et signaalide lugemine oleks võimalik ka operaatoril, kes omab teise klassi kutsetunnistuse.

§ 307. Liikuvtalituse jaamadele määratud kellaajasignaalide ja meteoroloogiliste sõnumite üleandmise kestel „Kõigile“ (CQ, „à tous“) peavad vaikima kõik selle talituse jaamad, kelle üleandmine võiks segada tähendatud signaalide ja sõnumite vastuvõttu.

§ 308. Meteoroloogilised hoiatussõnumid ja teated, mis sisaldavad andmeid hädaohtliku jää, kardetavate vrakkide või navigatsiooni ähvardava muu hädaohu kohta, antakse ranna- või liikuvjaamade poolt üle viivitamata ja korratakse esimese ettetuleva vaikusperioodi lõpul. Need teated antakse liikuvjaama poolt üle ka teistele naabruses olevaile liikuvjaamadele ja vasta-vaile navigatsiooni juhtivaile asutistele esimesel rannikupunktil, millega saadakse luua ühendus. Neile teadetele eelneb julgeoleku signaal.

§ 309. Peale §§ 305 ja 308 ettenähtud korrapäraste meteoroloogiliste informatsioonide ja jäätadete, mis on adresseeritud kõigile (CQ), on selleks määratud raadiojaamad kohustatud saatma liikuvtalituse jaamadele neid samu teateid ka igakordse nõudmise peale eraldi.

§ 310. Mitme sihtkohaga telegrammideks nimetatakse poliitilisi, kaubanduslikke jne. informatsioone ja uudiseid, mis raadioteel saadetakse teatud asutiste poolt mitmesugustesse sihtkohtadesse mitmesugustele adressaatidele

kas sisemaalises või välismaalises läbikäimises. Niisugused teated ei tohi sisaldada ühtki lauset, kuulutust või teadaannet, millel on isikliku teate iseloom. Saatja on kohustatud teatama Postitalituse direktorile nende teadete aadressaatide aadressid.

Aadressaadil on lubatud vastu võtta ja kasutada ainult neid telegramme, mille kohta ta on kokku leppinud saatjaga.

§ 311. Mitme sihtkohaga telegrammid antakse üle teatud kellaegadel ja sisaldavad aadressina teksti ette paigutatud kokkuleppesõna. Need telegrammid võivad olla kokku seatud lihtkeeles, või kokkuleppe- (code-) keeles, või segakeeles. Šifreeritud keele tarvitamine ei ole lubatud. Lihtkeelena on lubatud kas prantsuse keel, lähtemaa poolt määratud keel või sihtmaa keel.

Telegraafiasutiste ülemail on õigus kokkuleppekeele või segakeele tarvitamise korral nõuda aadressaadilt või saatjalt vastava koodi esitamist.

§ 312. Mitme sihtkohaga telegramme võivad Eestis vastu võtta ajakirjanduse agentuurid — levitamiseks publikule, ajalehed ning ajakirjad — avaldamiseks oma väljaannetes, ja mitmesugused ettevõtted ning isikud — oma huvides kasutamiseks. Neid telegramme vastu võtta soovijad peavad täitma järgmisi tingimisi:

- 1) nad peavad olema saavutanud niisuguseid telegramme saatva asutise või isikuga sise- või välismaal kokkuleppe nende telegrammide vastuvõtmiseks;
- 2) kokkuleppe kohta peab Postitalitusele olema saabunud teade sise- maaliselt ettevõttelt või vastava välismaa telegraafivalitsuselt, kellele alluv raadiojaam levitab neid telegramme, ja
- 3) nad peavad olema muretsenud nende telegrammide vastuvõtmiseks loa.

§ 313. Mitme sihtkohaga telegrammide vastuvõtmise ja üleandmise korra määrab kindlaks Postitalituse direktor, kes annab ka lubasid nende telegrammide saatmiseks või vastuvõtmiseks.

§ 314. Kõik muud eritalitused, nagu CQ-pressi- ehk ajakirjanduslikkude teadete levitamine, arstlikkude nõuannete saatmine raadiojaamade kaudu liikuvtalituses, standartlainete saatmine jne., seatakse sisse ja korraldatakse Postitalituse direktori poolt tarviduse järgi.

19. peatükk.

Raadiolevitalitus.

§ 315. Raadiolevitalituseks nimetatakse publikule üldiseks vastuvõtuks määratud saadete levitamist, mille alla kuuluvad: 1) raadiofooniline (ringhäälingu) talitus — saadete levitamine kõnede ja muusika kaugekuulamiseks ja 2) televisiooni talitus — saadete levitamine kindlate või liikuvate esemete kaugenägemiseks.

§ 316. Raadiolevitalituses on keelatud:

- 1) võtta saatekavasse ettekandeid või teateid, mis on riigi julgeoleku, avaliku korra, seaduse või kõlbluse vastased, või mis võivad solvata rahvuslikke või usulisi tundeid või sisaldada solvavaid ütlusi välisriikide suhtes;
- 2) levitada saatekavas ettenähtud ettekannetes ja nende vahel kaubanduslikku või muud puhtärilist reklaami; see keeld ei käi ettekannete vaheaegade kohta, mille kestus on üle ühe tunni;

- 3) edasi anda raadiotelegraafilisi või -telefonilisi kindlale adressaadile määratud isikliku sisuga teateid, välja arvatud need, mille üleandmise kohta on lepitud kokku Postitalituse direktoriga, ja hädateated.

§ 317. Raadiolevi hädateadeteks nimetatakse teateid, mida jaamal on õigus välja saata järgmistel juhtudel:

- 1) kui mõni haigla või arst soovib kohale kutsuda kellegi haige omakseid või sugulasi põhjendusega, et see isik on raskesti haige ja kutsutavaid ei ole läinud korda kätte saada mingi muu ühenduse abil;
- 2) kui soovitakse selgitada kellegi kadumaläinud või tagaotsitava isiku asukohta;
- 3) kui teatud arsti, keda mingi muu ühenduse abil ei saadud kätte, kiiresti kutsutakse raskesti haigestunud või haavatud isiku juurde;
- 4) politsei poolt levitatavad ühiskondlikud julgeoleku kohta käivad teated;
- 5) Eesti maajaamadelt saadud SOS-teated (vt. § 291).

Peale eelpoolloendatud teadete võivad raadiolevijaamad anda ka vastusi kuulajate poolt esitatud küsimustele.

§ 318. Raadiolevi saatekavad tuleb üle anda kindlatel kellaaegadel ja kindlaksmääratud lainetega, mis ette teatavaks tehakse kõigile.

§ 319. Raadiolevi kavasid vaatab läbi Saatekava Komitee, kuhu kuuluvad peale Posti, telefoni, telegraafi ja raadio seaduses ettenähtud liikmete Raadionõukogu esitamisel ja Teedeministri kinnitamisel veel Riigi Ringhäälingu, Tallinna Konservatooriumi, Ajakirjanikkude Liidu, Eesti Hariduse Liidu, Põllutöökoja ja teiste kultuur- ja haridusliikude organisatsioonide esindajad.

§ 320. Saatekava Komiteel on oma juhatus, kuhu kuuluvad Komitee esimees ja tema kaks abi, kes valitakse Komitee poolt üheks aastaks. Peale selle kuuluvad komiteesse Riikliku Propagandatalituse esindaja ja Riigi Ringhäälingu esindaja.

§ 321. Saatekava Komiteel on õigus teha ettepanekuid ettekannete kava muutmiseks, täiendamiseks ja ümberkorraldamiseks nende vääristamise otstarbel, arvestades raadiolevi ettevõtte ainelisi võimalusi ja silmas pidades tingimust, et kulud saatekava peale tehtaks ratsionaalselt.

§ 322. Saatekava Komitee koosolekuid peetakse vähemalt kaks korda aastas, kus vaadatakse läbi ja kiidetakse heaks suvise ja talvise saatekava üldjooned.

Saatekava Komitee juhatuse koosolekuid peetakse tarviduse järgi ja neil koosolekuil otsustatakse jooksvaid küsimusi.

Saatekava Komitee ja Komitee juhatuse koosolek on otsusevõimeline, kui koos on vähemalt kolm liiget, nende seas esimees või üks tema abidest.

§ 323. Saatekava Komitee ja Komitee juhatuse otsused tehakse liht- häälteenamusega. Need otsused protokollitakse ja esitatakse Riigi Ringhäälingu juhatusele. Iga liikmel on õigus lasta protokollida oma eriarvamus.

Saatekava Komitee ja Komitee juhatuse otsused, mille kohta ükski koosolekust osavõttev liige ei ole avaldanud eriarvamust, võetakse täitmisele. Otsused aga, mille kohta on avaldatud eriarvamus, esitatakse esimehe kaudu Raadionõukogule.

§ 324. Komitee asjaajamist toimetab Riigi Ringhäälingu juhatus ja Komitee koosolekuid peetakse Riigi Ringhäälingu juhatuse ruumides.

20. peatükk.

Erakitse- ja amatöörjaamade talitus.

§ 325. Erakitsejaamade talitusse kuulub sõnumite, märkide, helide ja kujutiste raadioelektriline edasiandmine teaduslike ja õppeasutuste, hariduslike ja kunsti organisatsioonide ning teaduslikul alal töötavate eraisikute poolt sisseseatud väikese võimsusega raadiojaamadest. Erakitsejaamade talituseks loetakse ka raadioseadmete valmistamise alal teotsevate eraettevõtete katsed ja proovid nende poolt ehitatavate seadmetega.

Amatöörjaamade talituse alal mõistetakse samalaadi sõnumite, märkide, helide ja kujutiste raadioelektrilist ülekannet raadioklubide või üksikute eraisikute poolt sisseseatud väikese võimsusega raadiojaamadest.

§ 326. Erakitse- ja amatöörjaamad võivad toimetada ainult raadioelektri teaduse või tehnika arendamiseks määratud raadioelektrilisi katseid ja saata ning vahetada ainult neisse katsetesse puutuvaid sõnumeid. Lubatud on ka isikliku iseloomuga märkmed, millede jaoks nende tähtsusetuse tõttu ei tule arvesse üldtarviliku telegraafi, telefoni ja raadiotalituse kasutamine.

§ 327. Erakitse- ja amatöörjaamades on absoluutselt keelatud:

- 1) üle anda kolmandailt isikuilt päritolevaid teateid;
- 2) üle anda ükskõik millist reklaami ja propagandat;
- 3) kasutada jaama morsesignaalide saatmise ja vastuvõtmise harjutamiseks;
- 4) saata märke ja teateid, mis ei ole kättesaadavad hariliku (lühilainete) vastuvõtuaparaadiga;
- 5) astuda ühendusse erakitse- või amatöörjaamadega välismaal, kelle telegraafivalitsused on selle ära keelanud, samuti ka loatunnistusteta jaamadega (salasaatejaamadega).

§ 328. Erakitse- ja amatöörjaamade töötamisaeg ei ole piiratud, kuid jaamade omanikud peavad enne jaamaga tööleasumist veenduma, et nad ei häiri teisi raadiotalitusi. Häirimise korral tuleb töö viivitamata lõpetada.

§ 329. Sõnumite vahetus peab toimuma ainult lihtkeeles, kusjuures tarvitada võidakse sisemaalises läbikäimises kohalikke keeli, välismaade erakitse- ja amatöörjaamadega läbikäimises aga mõnd üldtuntud keelt. Salakeelte tarvitamine on keelatud.

§ 330. Välismaade erakitse- ja amatöörjaamadega raadiotelegraafilises läbikäimises võib kasutada Rahvusvahelises Raadioreglemendis ettenähtud lühendeid, kui ka amatöörjaamade talituses üldiselt tarvitavat amatööride koodi.

§ 331. Saadete sisu ei tohi milgi tingimusel olla riigi julgeoleku, avaliku korra, seaduse või kõlbluse vastane; ka ei tohi saated solvata rahvuslike või usulisi tundeid. Sõnumite vahetamisel tuleb hoiduda igasugustest isiklikest solvavaist ütlusist.

§ 332. Erakitse- ja amatöörjaamad on kohustatud oma töötamise ajal tihti ja selgesti üle andma oma kutsungmärki sagedate intervallidega.

§ 333. Erakitse- ja amatöörjaamade omanikud peavad kinni pidama kõigist Teleühenduste Konventsioonis ja sellele lisatud Raadioühenduste Reglemendis kindlaksmääratud üldreegleist, kui ka käesoleva Määrustiku eeskirjadest. Erilist tähelepanu peavad nad pöörama häirete ärahoidmise eeskirjadele. Tarviduse korral annab Postitalituse direktor juhtnööre erakitse- ja amatöörjaamade kasutamise alal.

21. peatükk.

Maksud ja kindlustused.

§ 334. Raadiojaamade ja -seadmete ja raadiotalituste kasutamine on maksuline. Maksu võetakse käesolevas Määrustikus toodud juhtudel ja korras raadiotariifis ja rahvusvahelistes kokkulepetes ettenähtud määral.

Maksud liigituvad: 1) jaamade ja seadmete maksudeks ja 2) talitusmaksudeks.

§ 335. Jaamade ja seadmete maksu võetakse kõigi eratarvituslike raadiojaamade ja -seadmete pealt nende kontrollimise ja järelevalve eest. Seda maksu võetakse poolaasta viisi kalendripoolaasta järgi, kusjuures maks tuleb tasuda ette vähemalt poolaasta eest korraga, alanud poolaasta esimese kuu jooksul, ilma meeletuletuseta. Esmakordselt võetakse maksu saatejaama ülesseadjalt (omanikult või valdajalt) jaama ehitamise ja ülesseadmise loa väljaandmise kalendripoolaastast alates, saatejaama või vastuvõtuseadme kasutajalt — kasutamislõa väljaandmise kalendripoolaastast alates.

§ 336. Välismaaliste liikuvjaamade raadioseadmete järelevaatuse eest Eesti territooriumil võetakse ühekordset kontrollimise ja järelevalve maksu. Selle maksu on jaama omanik või jaama eest vastutav isik kohustatud tasuma otse järelevaatusel.

§ 337. Jaamade ja seadmete maksust on vabad üldtarvituslikud ja eriotstarbelised riigi raadiojaamad ja -seadmed, Riigi Ringhäälingu saatejaamad ja riiklike lennujaamade raadiojaamad.

§ 338. Talitusemaksu võetakse raadiotalituste kasutajalt kindeltalituses, liikuvtalituses ja eritalituses.

Talitusmaksud jagunevad:

- 1) raadiotelegrammide,
- 2) raadiokõnede ja
- 3) eritalituste maksudeks.

§ 339. Raadiotelegrammide eest võetakse järgmisi makse:

- 1) raadiotelegrammi vahetamisel liikuvjaama ja kindlal maal asuva telegraafiasutise vahel —
 - a) liikuvjaama sõnataksi (kui see on määratud),
 - b) maajaama sõntaksi,
 - c) harilikul telegraafilinil edasisaatmise sõnataksi,
 - d) saatja poolt nõutud lisatoimingute taksi;
- 2) raadiotelegrammi vahetamisel kahe liikuvjaama vahel —
 - a) lähteliikuvjaama sõntaksi (kui see on määratud),
 - b) maajaamade sõnataksi, kui mingi maajaam võtab osa raadiotelegrammi üleandmisest,
 - c) harilikul telegraafilinil edasisaatmise sõnataksi, kui raadiotelegramm üle antakse ka telegraafilini kaudu,
 - d) sihtliikuvjaama sõnataksi (kui see on määratud),
 - e) saatja poolt nõutud lisatoimingute taksi.

§ 340. Eelmises paragrahvis (339) toodud maksud nõutakse sisse raadiotelegrammi saatjalt, selle raadiotalitusse andmisel.

Raadiotelegrammi saabumisel sissenõutavad käskjala kulud ja sihtasutise või liikuvjaama poolt kindlakstehtud lubamatute sõnaliidete ja sõnamoonutuste kohta käivad maksud nõutakse sisse raadiotelegrammi adres-

saadilt. Adressaadilt nõutavate maksude tasumisest keeldumise puhul peetakse raadiotelegrammi kinni.

§ 341. Kiirraadiotelegrammi (§ 223) saatjalt võetakse peale ühekordse liikuvjaama ja maajaama maksu kahekordne harilik telegraafiliinide sõnamaks.

§ 342. Kokkuleppekeelsete (CDE) raadiotelegrammide raadiotelegraafimaks alandatakse euroopa-välises liikimises samavõrd, kui samade raadiotelegrammide traaditelegraafimaks.

Pardajaamade-vahelises läbikäimises, kas otseteed või mingi euroopa-välise liikimiskorra maa üheainsa rannajaama kaudu, loetakse kokkuleppekeelsed raadiotelegrammid CDE-raadiotelegrammideks ja neile kohaldatavaks võrdub $\frac{6}{10}$ -ga täiest taksist.

Seda maksualandust kohaldatakse alati ka raadiotelegraafilise edasi-üleandmise (= RM =) eest võetavaile maksudele.

§ 343. Välismaalise telegrammi pealt võetavat maksu alammäära, mis võrdub 5 sõna maksule, ei tarvitata raadiotelegrammi raadiotelegraafilisel kulgemisteel (s. o. maajaama ja liikuvjaama vahel või liikuvjaamade endi vahel), vaid ainult raadiotelegrammi üleandmisel traaditelegraafi liinidel.

Mere-raadiokirjade eest võetakse siiski 20 sõna maksu alammäär.

§ 344. Maajaama kasutamisel vahetalitajana liikuvjaamade vahel võetakse ainult ühekordne maajaama maks. Kui maajaam tarvitab üleandva liikuvjaama suhtes teissugust sõnataksi, kui vastuvõtva liikuvjaama suhtes, võetakse neist kahest sõnataksist kõrgem taks. Peale selle võidakse võtta traaditelegraafitaksi telegraafitariifi kohaselt.

§ 345. Juhul, kui mingilt maalt päritolev või sinna aadressitud raadiotelegramm vahetatakse otseteed selle maa maajaamadega või nende kaudu, võetakse selle maa teleühenduse siseteedel üleandmise eest sõnataksi ilma alammäära võtmata.

§ 346. Liikuvjaamad võtavad mitme aadressiga raadiotelegrammide ja postiga edasisaadetavate raadiotelegrammide (suunas sõidukmaa) eest lisataksidena telegraafitariifis nende eritalituste eest ettenähtud takside ülemäär.

§ 347. Kindeltalituses radio kaudu vahetatavate telegrammide eest ei võeta raadiotelegrammide maksu, kuna need loetakse harilikkudeks telegrammideks, mis maksustatakse traadikaudses läbikäimises käsitatavate takside järgi.

Samuti ei võeta raadiotelegrammide maksu, kui selle üle on kokku lepitud vastava maaga, nende raadiotelegrammide eest, mis vahetatakse otse maajaamade vahel.

§ 348. Raadiotelefoniliste kõneluste eest võetakse kõne nõudjalt järgmisi makse:

- 1) kõneluse puhul liikuvjaama ja kindlal maal asuva abonentkõnekoha vahel —
 - a) liikuvjaama kõnemaksu (kui see on määratud),
 - b) maajaama kõnemaksu,
 - c) harilikku traaditelefoni kõnemaksu,
 - d) eriliigilise telefonikõne eest vastavat erimaksu;
- 2) kõneluse puhul kahe liikuvjaama vahel —
 - a) lähteliikuvjaama kõnemaksu (kui see on määratud),

- b) maajaamade kõnemaksu, kui mingi maajaam võtab osa raadiokõne vahetamisest,
- c) harilikku traaditelefoni kõnemaksu, kui raadiokõne üle antakse ka telefoniliini kaudu,
- d) sihtliikuvjaama kõnemaksu (kui see on määratud),
- e) eriliigilise telefonikõne eest vastavat erimaksu.

§ 349. Traaditelefoniühenduse rikke puhul raadiotalituse kaudu vahetatavate telefonikõnede eest ei võeta eelmises (348) paragrahvis raadiotelefoniliste kõneluste kohta makse, kuna need loetakse harilikeks telefonikõnedeks ja maksustatakse traaditelefonikõnede vastavate takside järgi.

§ 350. Telegrammide või sõnumite üleandmise eest raadiotelefoni teel saatejaamata liikuvjaamadele (s. t. ühesuunaliste raadiotelegrammide eest) võetakse telegrammi või sõnumi saatjalt:

- 1) liikuvjaama sõnataksi (kui see on määratud);
- 2) maajaama sõnataksi (või, vastaval juhul, ringhäälingutaksi);
- 3) harilikul telegraafiliinil edasisaatmise sõnataksi.

§ 351. Eritalitusmakse võetakse:

- 1) raadiogoniomeetriliste toimingute eest;
- 2) kõigile (CQ) aadressitud nende meteo- ning jää- ja navigatsiooniteadete eest, mis antakse mõnele liikuvjaamale tema nõudmisel eraldi (§ 309);
- 3) mitme sihtkohaga telegrammide saatmise eest;
- 4) CQ — pressiteadete levitamise eest riigi radiojaamade kaudu.

§ 352. Raadioteel üleandmisel ei võeta ühtki maksu navigatsiooni juhtivate asutiste ja nende allüksuste, õhusõidu seltside ja organisatsioonide, nende volinikkude, ja laevu ning õhusõidukeid juhtiva personaali poolt saadetavate järgmist liiki raadiotelegrammide, raadiokõneluste ja teadete eest:

- 1) hädasõnumid (SOS, MAYDAY);
- 2) kiirvajadustead (XXX, PAN);
- 3) julgeolekuteated (TTT, SÉCURITÉ);
- 4) teatud jää, hukkunud laevade jäänuste ja miinide olemasolu, tsükloonide ja tormide lähenemise ning poiude asukoha äkiliste muutmise, tuletornide, meremärkide panemise aparaatide funktsioneerimise jne. kohta;
- 5) liikuvtalituse kohta käivad ametiteated;
- 6) õhusõitjaile antavad navigatsiooni teated;
- 7) meteoteated (OBS);
- 8) õhusõidu ekspluatatsiooni teated;
- 9) õhusõidukite lähtumise (QAD) ja saabumise (QAA) teated;
- 10) õhusõidukite asendi (QTH) ja
- 11) õhusõidukeil kohtade tellimise teated.

Punktides 8—11 loendatud teated on tariifikohasest maksust vabad ainult vahetamisel riiklikkude lennujaamade kaudu.

§ 353. Maksuvabad on veel eriseadustes sellistena ettenähtud raadio-telegrammid, raadiokõnelused ja eritalitused.

Samuti on maksuvabad meteoroloogia jaamade ja nende vaatluspunktide poolt saadetavad sisemaalised meteoteated. Välismaalises läbikäimises võetakse nende teadete eest maksu vastava maaga sõlmitud erikokkuleppe kohaselt.

§ 354. Üldkorrespondentsi või sõnumite vahetusest osavõtva raadiojaama omanik või valdaja on kohustatud tasuma kõik jaama kaudu vahetatud raadiotelegrammide, raadiokõnede ja muude raadiosõnumite eest kuuluvad maksud Postitalituse arvete järgi ja Postitalituse poolt määratud tähtaegadel.

Samas korras on raadiojaama omanik või valdaja kohustatud tasuma raadiojaamade nimestikkude ja muude jaamale sunduslike talitUSDokumendite muretsemisega seotud kulud.

§ 355. Raadiotalituslike maksude ja raadiotalituslike dokumentide muretsemisega seotud kulude tasumise kindlustuseks on Postitalituse direktoril õigus nõuda raadiojaama omanikult või valdajalt tagatissummat kuni 150 kroonini iga jaama kohta.

§ 356. Raadiotalituse makse makstakse tagasi Telegraafimäärustikus ja Telefonimäärustikus ettenähtud juhtudel ja korras.

Samas korras makstakse saatjale tagasi raadiotelegrammide maksud käesoleva määrustiku 230. paragrahvis ettenähtud juhtudel.

4. osa.

Lõppeeskirjad.

§ 357. Käesolev määrustik on aluseks raadiotalituse toimetamisel nii sise- kui ka välismaalises läbikäimises kõigis raadiojaamades, välja arvatud sõjaväe raadiojaamad ja -seadmed.

Sõjaväejaamad peavad siiski kinni pidama eeskirjadest lainete tüüpide, kasutatavate sageduste ja kutsungmärkide suhtes, kuivõrd see puutub segamiste ärahoidmise ja inimelu ning navigatsiooni julgeolekusse.

§ 358. Raadiotalituse kohta on maksvad ka Telegraafimäärustiku ja Telefonimäärustiku eeskirjad, kuivõrd käesolevas määrustikus selle kohta pole teisiti ette nähtud.

Kõiges selles, mis käesolevas määrustikus pole ette nähtud rahvusvahelise raadiotalituse suhtes, talitatakse maksvate rahvusvaheliste konventsioonide, kokkulepete, määrustikkude ja nõuannete järgi või vastavate välismaadega sõlmitud erikokkulepete kohaselt.

§ 359. Igasuguste raadiotalituses tarvisminevate blankettide vormid määrab kindlaks Postitalituse direktor. Blankette võib saada postiasutisest vastava tasu eest.

Neid blankette võivad lasta valmistada endile ka tarvitajad ise, kuid blanketid peavad vastama Postitalituse direktori poolt kindlaksmääratud vormidele kui ka ametlike blankettide trükile ja paberi headusele.

§ 360. Rahvusvaheliste konventsioonide ja määrustikkude või sise-maaliste raadiotalituse puutuvate seaduste või määruste rikkumisel eesti jaamade poolt võtab Postitalituse direktor tarvitusele kõik abinõud, mida ta vajalikuks arvab niisuguste rikkumiste vältimiseks ja tõkestamiseks. Sellisteks abinõudeks võivad olla peale vastaval juhul kriminaalkorras vastutusele võtmise ka jaama loatunnistuse tagasivõtmine või operaatori kõrvaldamine jaamast.

Iga jaama operaatori kohuseks on viivitamata teatada Postitalitusele oma otsekohese ülemuse kaudu igast määruse rikkumisest, mida ta on tähele pannud.

Raadioamatööride erialaline organisatsioon on kohustatud teatama Postitalituse direktorile amatöörjaamade seadmete ja töö alal organisatsioonile teatavaks saanud väärnähteist.

§ 361. Käesolev määrustik jõustub 1. jaanuaril 1939. Selle jõustumisega kaotab kehtivuse Teedeministri poolt 10. septembril 1935 antud Raadiomäärustik (RT 1935, 94, 780) ühes hilisemate täiendustega ja muudatustega.

Teedeminister N. Viitak.

Postitalituse direktor G. Jallajas.

Lisa nr. 1.

§§ 164 ja 165 juurde.

Sageduse tolerantside tabel.

1. Sageduse tolerants on maksimaalne lubatav vahe tegeliku saatesageduse ja sageduse vahel, mis sel saatel peaks olema (notifitseeritud sagedus või operaatori poolt valitud sagedus).

2. See kõrvalekalle tekib järgmistest vigadest:

- a) jaama etaloneerimisel tehtud viga; see viga on pool-püsiva iseloomuga;
- b) jaama tarvitamisel tehtud viga (viga, mis muutub iga saatega ja mida põhjustavad tarvitamise tegelikud tingimused: ümbritsev temperatuur, toitepinge, antenn, operaatori osavus jne.); see viga, mis on üldiselt nõrk teiste talituste suhtes, on iseäranis tähtis liikuvjaamade juhul;
- c) saatja sageduse pikaldastest muutudest saate kestel tekkiv viga.

Märkus. Kandelainete saadete korral käib eelolev määrang kandelaine sageduse kohta enne kandelaine kõrvaldamist.

3. Laevajaamade juhul on viidatavaks sageduseks see sagedus, millega algab saade, ja käesolevas tabelis tärniga tähendatud numbrid käivad ainult sageduse kõrvalekaldumiste kohta, mis on tähele pandud kümneminutilise kestusega saate jooksul.

4. Sageduse tolerantsis ei võeta arvesse modulatsiooni.

Sageduste astmikud (Lainepikkused)	Tolerantsid	
	Praegu tegevuses olevad saatjad kuni 1. jaanuarini 1944, millise tähtaja möödumisel nad peavad kinni pidama 2. lahtris tähendatud tolerantsidest	Uued saatjad, mis üles seatakse 1. jaanuarist 1940
	lahter 1	lahter 2
A. 10 kuni 550 kts/s (30000 kuni 545 m):		
a) Kindeljaamad	0,1 %	0,1 %
b) Maajaamad	0,1 %	0,1 %
c) Liikuvjaamad, kes kasutavad teisi sagedusi kui d) all tähendatud astmikku- de sagedused	0,5 %	0,1 %
d) Liikuvjaamad, kes kasutavad järgmiste astmikku sagedusi: 110—160 kts/s (2727 kuni 1875 m) 365—515 kts/s (822 kuni 583 m) ¹⁾	0,5 %*)	0,3 %*)
e) Õhusõidukijaamad	0,5 %	0,3 %
f) Raadiolevi	50 ts/s	20 ts/s
B. 550 kuni 1500 kts/s (545 kuni 200 m):		
a) Raadiolevi-jaamad	50 ts/s	20 ts/s
b) Maajaamad	0,1 %	0,05 %
c) Liikuvjaamad, kes kasutavad sagedust 1364 kts/s (220 m)	0,5 %	0,1 %
C. 1500 kuni 6000 kts/s (200 kuni 50 m):		
a) Kindeljaamad	0,03 %	0,01 %
b) Maajaamad	0,04 %	0,02 %
c) Liikuvjaamad, kes kasutavad teisi sagedusi kui d) all tähendatud astmikku- de sagedused: 1560 kuni 4000 kts/s (192,3 kuni 75 m) 4000 kuni 6000 kts/s (75 kuni 50 m)	0,1 %*) 0,04 %	0,05 %*) 0,02 %
d) Liikuvjaamad, kes kasutavad sagedusi järgmistes astmikes: 4115 kuni 4165 kts/s (72,90 kuni 72,03 m)	0,1 %*)	0,05 %*)
5500 kuni 5550 kts/s (54,55 kuni 54,05 m)		
e) Õhusõidukijaamad	0,05 %	0,025 %
f) Raadiolevi: 1500 ja 1600 kts/s (200 ja 187,5 m) vahel	50 ts/s	20 ts/s
1600 ja 6000 kts/s (187,5 ja 50 m) va- hel	0,01 %	0,005 %

¹⁾ Tunnustatakse, et selles talituses on rohkesti sädesaatjaid ja lihtsaid auto-ostsillaator-saatjaid, mis ei suuda täita seda tingimust.

*) Vaata sissejuhatus, punkt 3. all.

Sageduste astmikud (Lainepikkused)	Tolerantsid	
	Praegu tegevuses olevad saatjad kuni 1. jaanuarini 1944, millise tähtaja möödumisel nad peavad kinni pidama 2. lahtris tähendatud tolerantsidest lahter 1	Uued saatjad, mis üles seatakse 1. jaanuarist 1940 lahter 2
D. 6000 kuni 30000 kts/s (50 kuni 10 m):		
a) Kindeljaamad	0,02 %	0,01 %
b) Maajaamad	0,04 %	0,02 %
c) Liikuvjaamad, kes kasutavad teisi sagedusi kui d) all tähendatud astmikku- de sagedused	0,04 %	0,02 %
d) Liikuvjaamad, kes kasutavad sagedusi järgmistes astmikes:		
6200 kuni 6250 kts/s (48,39 kuni 48 m)	0,1 %*)	0,05 %*)
8230 kuni 8330 kts/s (36,45 kuni 36,01 m)		
11000 kuni 11100 kts/s (27,27 kuni 27,03 m)		
12340 kuni 12500 kts/s (24,31 kuni 24 m)		
16460 kuni 16660 kts/s (18,23 kuni 18,01 m)		
22000 kuni 22200 kts/s (13,64 kuni 13,51 m)		
e) Õhusõidukijaamad	0,05 %	0,025 %
f) Raadiolevijaamad	0,01 %	0,005 %

Märkus 1. Laevajaamad, kes töötavad ühisastmikes, peavad kinni pidama maajaamade kohta käivatest tolerantsidest ning sageduste valiku suhtes täitma Kairo Raadioühenduste Üldreglemendi 7. artikli § 21 (2) a) eeskirju.

Märkus 2. Alla 25 vati võimsusega raadiotelefonijaamad, keda kasutatakse meresõidu majakate talituste poolt läbikäimiseks meres eraldatud majakatega, sarnastatakse sageduse stabiilsuse suhtes ülal C. all tähendatud liikuvjaamadega.

Märkus 3. Alla 100 vati võimsusega saatjatega varustatud laevad, mille saatjad töötavad astmikus 1560—4000 kts/s (192,3—75 m) ei käi 1. lahtri määruste alla.

*) Vaata sissejuhatus, punkt 3. all.

Lisa 2.

§§ 160, 161 ja 164 juurde.

Tolerantside tabel kindeljaamade, maajaamade ja raadiolevijaamade harmooniliste intensiivsuse jaoks¹⁾.

Sageduse astmikud	Tolerantsid
Sagedus alla 3000 kts/s (lainepikkus üle 100 m)	Mingi harmoonilise poolt tekitatud välja tugevus peab saateantennist 5 km kaugusel olema alla 300 mikrovolti/m
Sagedus üle 3000 kts/s (lainepikkus alla 100 m)	Harmoonilise võimsus antennis peab olema 40 db allpool põhilaine võimsust, kuid ei tohi milgi juhul ületada 200 millivatti ²⁾

¹⁾ Liikuvjaamade tolerantside suhtes tuleb püüda võimalikult saavutada kindeljaamade kohta näidatud arvusid.

²⁾ Saatjat, mille harmooniliste intensiivsus ei ületa kindlaksmääratud arvusid, kuid mis ometi tekitaks häireid, peab eriliselt mõõdetama nende häirete kõrvaldamise otstarbel.

Lisa 3.

§§ 162 ja 164 juurde.

Saadete poolt haaratavate sagedusastmikude laiuste tabel.

Mitmesuguste saatetüüpide jaoks tehnika arengu praegusel seisundil vajalikud sagedusastmikud tuuakse siinjärgnevalt. See tabel põhjeneb ainuüksi amplituudi modulatsioonil. Sageduse või faasi modulatsiooni suhtes on mitmesuguste saadete jaoks vajalikud astmikude laiused mitu korda suuremad.

Saatetüübid	Astmiku kogulaius tsükleis/sekundis kahe kõrvalribaga saate jaoks
AO Kustumatud lained, signaali-miseta	
A1 Telegraaf, puhas kustumatu laine Morse-kood Baudot-kood Rütmitu trükkaparaat	Arvuliselt võrdne telegraafi kiirusega baidides põhiseduse juures, kolm korda laiem 3-da harmoonilise juures jne. [Koodi jaoks, millel on 8 aja elementi (punkti või ruumivahet) tähe peale ja 48 aja elementi sõna peale, võrdub kiirus baidides 0,8-kordse sõnadekiirusega minutis]

Saatetüübid	Astmiku kogulais tsükleis/sekundis kahe kõrvalr.baga saate jaoks
Kiiritamistüüpi trükkaparaat	300—1000, kiiruste jaoks 50 sõna minutis, töötingimuste ja kiiritatud joonte arvu (näiteks 7 või 12) kohaselt (Ülaltähendatud suuruste juures ei ole arvestatud harmoonilistega)
A2 Muusikalise sagedusega moduleeritud telegraafia	A1 all näidatud suurused, pluss kahekordne kõige kõrgema modulatsiooni sagedus.
A3 Kaubanduslik raadiotelefoonia	F.R.N.K. nõuannetes tähendatud arv kahekordselt (umbes 6000 kuni 8000) ¹⁾
Raadiolevi	15000 kuni 20000
A4 Faksiimile	Üle anda tulevate piltide komponentide ²⁾ arvu ja saateks vajalikkude sekundite arvu ligikaudne suhe
A5 Televisioon	Piltide komponentide ²⁾ arvu ja sekundi vältel üleantud piltide arvu ligikaudne korrutis.

¹⁾ Tunnustatakse, et mitme kanaliga raadiotelefoonia ja sala-raadiotelefoonia jaoks astmiku laius võib olla suurem.

²⁾ Kaks piltide komponenti, must ja valge, moodustavad tsükli; seega modulatsiooni sagedus võrdub sekundis üleantud komponentide poole arvuga.

Lisa nr. 4.

§§ 140 ja 143 juurde.

Talituse tunnid teise kategooriasse liigitatud laevajaamadel.

Piirkonnad	Lääne piirid	Ida piirid	Talituse tundide vältus (Greenwichi keskmine aeg) (G.K.A.)	
			8 tundi (H8)	16 tundi (H16)
A Atlandi ookeani idaosa, Vahe- meri, Põhja- meri, Balti- meri	Meridiaan 30° W., Gröönimaa rand	Meridiaan 30° O. Aafrika lõu- na rannal, Va- hemere, Musta- mere ja Balti- mere idapiirid, Meridiaan 30° O. Põhja Nor- ras	k. 8 kuni k. 10 k. 12 kuni k. 14 k. 16 kuni k. 18 k. 20 kuni k. 22	k. 0 kuni k. 6 k. 8 kuni k. 14 k. 16 kuni k. 18 k. 20 kuni k. 22
B India ookeani lääneosa, Ark- tika ookeani idaosa	Piirkond A ida- piir	Meridiaan 80° O., Tseiloni läänerand Pont d'Adam'is, sealt läände, piki In- dia randu	k. 4 kuni k. 6 k. 8 kuni k. 10 k. 12 kuni k. 14 k. 16 kuni k. 18	k. 0 kuni k. 2 k. 4 kuni k. 10 k. 12 kuni k. 14 k. 16 kuni k. 18 k. 20 kuni k. 24
C India ookeani idaosa, Hiina- meri, Vaikse ookeani lääne- osa	Piirkond B ida- piir	Meridiaan 160° O.	k. 0 kuni k. 2 k. 4 kuni k. 6 k. 8 kuni k. 10 k. 12 kuni k. 14	k. 0 kuni k. 6 k. 8 kuni k. 10 k. 12 kuni k. 14 k. 16 kuni k. 22
D Vaikse ookeani keskosa	Piirkond C ida- piir	Meridiaan 140° W.	k. 0 kuni k. 2 k. 4 kuni k. 6 k. 8 kuni k. 10 k. 20 kuni k. 22	k. 0 kuni k. 2 k. 4 kuni k. 6 k. 8 kuni k. 10 k. 12 kuni k. 18 k. 20 kuni k. 24

Piirkonnad	Lääne piirid	Ida piirid	Talituse tundide vältus (Greenwichi keskmine aeg) (G.K.A.)	
			8 tundi (H8)	16 tundi (H16)
E Vaikse ookeani idaosa	Piirkond D ida- piir	Meridiaan 90° W. Kesk- Ameerika ran- nani, siis Kesk- Ameerika ja Põhja-Ameerika läänerand	k. 0 kuni k. 2 k. 4 kuni k. 6 k. 16 kuni k. 18 k. 20 kuni k. 22	k. 0 kuni k. 2 k. 4 kuni k. 6 k. 8 kuni k. 14 k. 16 kuni k. 22
F Atlandi ookeani lääneosa ja Mehhiko laht	Meridiaan 90° W., Mehhiko laht, Põhja- Ameerika ida- rand	Meridiaan 30° W., Gröönimaa rand	k. 0 kuni k. 2 k. 12 kuni k. 14 k. 16 kuni k. 18 k. 20 kuni k. 22	k. 0 kuni k. 2 k. 4 kuni k. 10 k. 12 kuni k. 18 k. 20 kuni k. 22

Raadiolevi vastuvõttu häirida võivate elektriseadmete ja -esemete nimistu.**I.**

Lestadest koosneva kommutaatoriga elektrimootorid, mida kasutatakse järgmistes aparatuurides või seadmetes:

- A. Aparaadid ja masinad, mida kasutatakse hotellides, restoranides, ärides, tööstustes ja eraisikute poolt:
tolmuimejad,	veepumbad,
poonijad,	ruumide ventilaatorid,
juustekuivatusaparaadid,	õmblusmasinad,
vibratsioon masseerimisaparaadid,	pesumasinad,
kohviveskid,	seina ja lae ventilaatorid,
külmutuskapid,	kassa- ja tembeldamismasinad,
sooja õhu dušid,	juuksetööstuse masinad,
	ja kõik teised sarnased.
- B. Peakatete, pesu ja üliriiete valmistamise masinad:
brodeerimise masinad,	kanga kudumise masinad,
tikandusmasinad,	trikotaaži masinad,
plisseerimise masinad,	kerimise või haspeldamise masinad,
pilumasinad,	ja kõik sarnased.
nööpaugu masinad.	
- C. Garaažides kasutatavad masinad:
- kompressorid,
kraanad,
akumulaatorite laadimise umformerid,
ja kõik sarnased.
- D. Publiku kasutuses olevad aparaadid:
- automaadid,
valgusreklaamimootorid,
ja kõik sarnased.
- E. Liftimootorid ja releed.
- F. Büroo masinad:
- kirjutusmasinad,
arvutusmasinad,
frankeerimise masinad,
kopeerimise masinad,
nummerdamise masinad,
transportseadmed,
ja kõik sarnased.
- G. Trükikoja masinad:
- ladumasinad ja muud sarnased.

H. Kino ja päevapildi masinad.

I. Põllutöömasinad:

pumbad,
hekslimasinad,
koorelahutajad,
ja kõik teised sarnased.

J. Tööstuse elektriaparaadid ja masinad:

lestadest koosneva kommutaatoriga mootorid,
dünamod,
umformerid,
keevitusmasinad ja keevitustransformaatorid,
mehaanilised ja elavhõbe-vooluõgvendajad,
ja kõik sarnased.

II.

A. Arstlikud aparaadid:

raadioskoopia ja radiograafia aparaadid,
diatermia aparaadid,
kõrgesageduse raviaparaadid,
hambapuurmasinad,
ja kõik sarnased.

B. Teatrite ja kinode valgustusseadmed.

III.

Voolukatkestamise ja -lülamise seadmed voolutugevuse jaoks alla 3 A järgmistes aparaatides:

Vahelduva valgusega signaalid ja sil-
did,
kõrgepinge valgustusreklaamseadmed
(neoonlambid),
termolülitajatega soojenduspadjad,

vibraatorid,
libisevate kontaktidega seadmed,
publiku kasutuses olevad kellad
ja signaalid (akustilised),
ja kõik sarnased.